БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

7-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 51 (1571)
12 МАРТ
ШАНБА
1960 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

Экишга тайёрлигингизни текшириб кўрдингизми?

Шонли етти йилликнинг иккинчи йил баҳори кирди. Колхоз ва совхоз далаларида кўклам тараддуди кун сайин авж олмоқда. Ҳадемай чигит экиш пайти ҳам келади, пахта мўл ҳосили учун курашнинг энг қизғин ва масъулиятли кунлари бошланади. Уста пахтакорлар буни ҳисобга олиб, ҳозирнинг ўзидаёқ кўкламги экишга ҳамма нарсани тахт қилиб қўймоқдалар, экишга қандай тайёргарлик кўрганликларини яна бир марта текшириб кўрмоқдалар.

Яқинда областимиз колхоз ва совхозларида ўзаро текшириш ўтказган мусобақадош Фарғона область пахтакорларининг вакиллари илғор хўжаликларда кўкламги экиш кампаниясига ўтган йиллардагига нисбатан анча пухта ва уюшқоқлик билан тайёргарлик кўрилаётганлигини таъкидладилар. Янгийўл районидаги «Шарқ юлдузи», Ленин номли, Ўрта Чирчиқ районидаги «Полярная звезда», Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» ва Қуйи Чирчиқ районидаги Димитров номли колхозларда, Сирдарё районидаги «Малик» совхозида ва бошқа бир қатор хўжаликларда трактор парки ва қишлоқ хўжалик машиналари ремонти тугалланган, квадрат-уялаб чигит экадиган махсус кадрлар тайёрланган, ариқ-зовурларни тозалаш, далага маҳаллий ўғит чиқариш ва кўкламги экиш билан боғлиқ бўлган бошқа муҳим тадбирлар тўла амалга оширилган. Фарғоналик пахтакорлар бу илғор хўжаликларнинг ишлари билан танишганларида экишга ҳар томонлама пухта тайёргарлик кўрилаётганлигидан ғоят хурсанд бўлдилар.

Областимиз пахтакорлари 1960 йилда давлатга 475 минг тонна пахта топшириш мажбуриятини олдилар. Бу ўз-ўзидан, осонлик билан бажариладиган иш эмас, балки жуда катта ташкилотчилик, қаттиқ интизом ва зўр ташаббус ва сабот-матонат талаб қиладиган, областимиздаги барча партия, совет, комсомол ташкилотлари ва қишлоқ хўжалик органларининг ишчанлик, ташкилотчилик қобилиятини синовдан ўтказадиган ғоят муҳим вазифадир, сиёсий ва хўжалик аҳамиятига эга бўлган, раҳбар кадрларимизнинг етуклигини амалда кўрсатадиган муҳим тадбирдир. Шундай экан, бу юксак социалистик мажбуриятнинг муваффақиятли бажарилишини таъминлаш учун мўл ҳосилнинг тақдирини ҳал қиладиган кўкламги экишни зўр уюшқоқлик ва пухта тайёргарлик билан ўтказиш керак. Чунки, куздаги ишнинг муваффақияти, ҳосилнинг эрта етилиши ва мўл бўлиши баҳордаги ишларнинг ўз вақтида ва юқори сифатли ўтказилишига боғлиқдир. Агар биз экишга пухта тайёргарлик билан киришсак, чигитни агротехника қоидаларига тўла амал қилиб, ўз вақтида юқори сифатли экиб олсак, техникани ва кадрларни мавсумга яхши тайёрласак ютамиз, 1960 йил мўл ҳосили учун мустаҳкам пойдевор яратамиз, бундай қилолмасак ютқазамиз, мўл ҳосилга путур етказамиз. Ҳозир кўкламги экишга тайёргарлигимизни яна бир марта текшириб чиқадиган, аниқланган камчиликларни дарҳол тузатиш чораларини кўрадиган пайт келди.

Очиқ эътироф қилиш керакки, областимиз колхоз ва совхозларида кўкламги экишга тайёргарликни қониқарли деб бўлмайди. Мусобақадош Фарғона область пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси ҳам бу соҳада жиддий камчиликлар борлигини, шу кунларда қилинаётган ишлар олинган юксак социалистик мажбуриятга мутлақо жавоб бермаслигини кўрсатиб ўтди. Айрим хўжаликлар ҳалигача ерларини ҳайдаб бўлганлари йўқ. Белгиланган муддатларнинг ўтиб кетишига қарамасдан, кўпгина трактор ва қишлоқ хўжалик машиналари кўкламги дала ишларига тахт қилиб қўйилмаган. Маҳаллий ўғит ва минерал ўғитларни далага чиқариш, кадрларни квадрат-уялаб экадиган сеялкаларда ишлашга ўргатиш ва кечиктирилиши мумкин бўлмаган бошқа тадбирларни ўтказиш суст ва уюшқоқсизлик билан олиб борилмоқда. Айниқса Гулистон, Оққўрғон, Ўрта Чирчиқ ва Бекобод районларида кадрларни квадрат-уялаб чигит экишга ўргатиш ёмон ташкил қилинган.

Кўклам экиш кампаниясини муваффақиятли ўтказишнинг энг муҳим шартларидан бири — техникани ўз вақтида сифатли тайёрлаб қўйишдир. Бироқ, баъзибир районларда бунга амал қилинмаётир. Чиноз, Сирдарё районлари ва Янгиер шаҳрининг колхоз ва совхозларида трактор ва сеялкалар ремонти бошқа районлардагига қараганда жуда орқада қолаётир. Пискент районидаги Ворошилов номли, Гулистон районидаги «Ленинград», Бекобод районидаги Навоий номли, Сирдарё районидаги «Коммунизм» колхозларида ва бошқа бир қатор хўжаликларда техника ремонтининг сифатига жиддий эътибор берилмаётир. Ремонт-техника станциялари ремонтни сифатли ўтказишда бу колхозларга зарур амалий ёрдам кўрсатмаётирлар. Область қишлоқ хўжалик бошқармаси (бошлиғи ўртоқ Солимуҳамедов) ва совхозлар тресті (бошқарувчиси ўртоқ Иброҳимов) техника ремонтининг сифати устидан контролликни яхши ташкил қилмаётирлар ва қатъий талабчанлик кўрсатмаётирлар. Ваҳоланки, ремонтнинг сифатли ўтказилиши кўкламги экишга тайёргарлик кўришда муҳим аҳамиятга эгадир.

Квадрат-уялаб чигит экадиган сеялкаларда ишлайдиган кадрларни ўқитиш ва амалий ишларда уларнинг тайёрлигини синаб кўриш — чигит экишни муваффақиятли ўтказишнинг ҳал қилувчи шартидир. Квадрат тўғри ва аниқ бўлиши учун кадрларни шу кунларда пухта тайёрлаш керак.

Бу йил кўкламнинг экиш кампанияси учун анча ноқулай келиши кутилади. Шунинг учун кўклам экиш кампаниясини ўтказиш билан боғлиқ бўлган ҳамма ишларни шу кунларда саранжом ва тахт қилиб қўйиш, ҳар бир қулай фурсат ва мавжуд имкониятдан тўла фойдалана билиш керак. Ўтган йилги ютуқлар билан маҳлиё бўлиб, ғанимат кунларни қўлдан бой бериб қўяётган, «экишга ҳамма нарса тахт қилинди» деб ҳақиқий аҳволни бўяб кўрсатаётган колхоз ва совхоз раҳбарларининг фаолияти қаттиқ қораланиши керак. Қалбаки сводкалар ва нотўғри маълумотлар бериб, кўзбўямачилик билан шуғулланаётган, қилинмаган ишни қилинди деб кўрсатаётган, кўкламги экишга тайёргарликни ҳар хил сабаблар билан пайсалга солаётган кишиларга қарши шафқатсиз кураш олиб бориш лозим.

Мусобақадош Фарғона областининг ўзаро текшириш бригадаси аниқлаган камчиликларни тезда бартараф қилайлик, барча колхоз ва совхозларда кўкламги экишга қандай тайёргарлик кўрилаётганлигини яна бир карра синчиклаб текшириб чиқайлик!

ҚУРОЛСИЗЛАНИШ БИЛАН ШУҒУЛЛАНУВЧИ ЎН ДАВЛАТ КОМИТЕТИДАГИ СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ

СССР Министрлар Совети қуролсизланиш билан шуғулланувчи ўн давлат комитетидаги совет делегациясини қуйидаги составда тайинлади: СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари В. А. Зорин (делегация бошлиғи), генерал-полковник А. А. Грызлов ва вакил А. А. Рошчин.

Генерал С. Т. Холопцев, Л. И. Менделевич, П. Ф. Шахов, Р. М. Темирбоев, И. Д. Никулин делегация кенгашчилари қилиб тасдиқландилар.

Делегациянинг ишида бир қанча экспертлар ҳам қатнашади.

ҚОЗОҒИСТОН КОМПАРТИЯСИ СЪЕЗДИ

ОЛМАОТА, 10 март. (ТАСС). Бугун Олмаотада Обой номидаги Қозоғистон давлат академик опера ва балет театрида Қозоғистон Компартиясининг X съезди очилди.

Съезд кун тартибида қуйидаги масалалар бор: Қозоғистон КП Марказий Комитетининг ҳисоботи, ревизия комиссиясининг ҳисоботи, Қозоғистон Компартияси раҳбар органларини сайлаш.

Қозоғистон КП Марказий Комитетининг биринчи секретари Д. А. Кунаев Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг ҳисобот докладини қилди.

БОЛАЛАР ДЎСТИ

Виктор УЛЬЯНОВ

1921 йил қишида мен аммам Анна Ильинична Елизарова билан бирга қишлоқдан Москвага келдим. Биз Манеж кўчасидаги бир уйга жойлашдик. Владимир Ильич тез-тез бизникига келиб турарди. У билан биринчи марта учрашганим ёдимда. У совуқ кунларнинг бирида келди. Мен жуда уятчан бўлганим учун нотаниш кишини кўриб, диван тагига кириб олдим. У ердан мени аранг судраб чиқардилар.

Мен қишлоқ ашулаларининг кўпини билардим. Ленин бунга қизиқиб қолди. Мен узоқ вақтгача унинг сўровини бажармадим ва, ниҳоят, диван тагидан чиқмай туриб, ўша замонда расм бўлган бир неча частушкаларни айтиб бердим. Владимир Ильич менинг ашулаларимни эшитиб хахолаб кулди. Бу мени эритиб юборди ва шундан кейин мен дадилроқ бўлиб қолдим. У мени тиззасига ўтказиб олиб, эркалата бошлагач яна кўпроқ эллашиб кетиб, билган ашулаларимнинг ҳаммасини бир варакайига айтиб бердим.

Ундан кейинги, яъни 1922 йилнинг ёзида биз Горкида яшадик. Биз Владимир Ильич билан бирга боққа мева теришга борардик. Ана шундай сайрларнинг бирида терилган меваларни амакимга беришга мени кўндириш учун кўп уриндилар, аммо мен уларни ўзим еб қўярдим. Охири Владимир Ильич бир қанча земляника мевасини шохчалари билан гулдастага ўхшатиб боғлаб менга берди.

Ленин, Надежда Константиновна, Анна Ильинична, мен ва Москвадаги биз турадиган ҳовли қоровулининг қизи билан тушган машҳур фотосурат ҳам ўша вақтларда олинган эди.

Мен Владимир Ильични кўриб юрган чоқларимда ҳали ёш бола эдим, лекин унинг эркалатиши менга жуда ёқиб қолгани учун, ўша вақтлардаёқ доимо унга интилар эдим. Ленин бетоб бўлиб, ҳеч қаерга чиқмай Горкида ётган вақтдаги баъзи бир воқеалар ҳали ҳам эсимга тушиб туради. Бир куни кечқурун биз кечки овқатни еб ўтирган эдик. Столда бир бутилка лимонад турарди. Уни ичиш учун менга руҳсат беришмас эди. Владимир Ильич мени хурсанд қилиш учун ҳеч сўз айтмай бутилкани менинг олдимга суриб қўйган эди.

Бир куни биз, ёш болалар Горкидаги боғнинг йўлкаларидан бирида ўтириб олиб, қумдан кемалар ясаётган эдик. Ленинни ўша вақтда, 1923 йилда, йўлкалардан коляскада олиб юрардилар. Биз, коляска йўлдан ўта туриб ясаган нарсаларимизни бузиб кетади, деб ўйлаган эдик, аммо биз кутгандек бўлмади. Шунда биз бутун йўлакнинг кўндалангига кемалар ясаб чиқдик. Энди коляска «кемаларни» албатта босиб ўтиши керак эди. Бироқ бу гал ҳам ҳеч нарса бузилмай қолди. Владимир Ильич, ясаган нарсаларимизни коляска бузгудек бўлса бизнинг ранжишимизни билиб, бизнинг ўйинимизга халал бермаслик йўлини топган — буни биз кейинчалик орқаворотдан эшитиб қолдик.

Ўша вақтларда мен Ленин яшаган уйга киришни яхши кўрардим. Бу зиёратим уни ҳам қувонтиришини мен болаларга хос сезги билан фаҳмлардим. Шундай вақтлар бўлардики, мен унинг уйига кирганимда, у дераза ёнида ўтириб, Надежда Константиновна ёрдамида чап қўли билан ёзишни машқ қилиб ўтирган бўларди. Владимир Ильич ўз ишини тўхтатиб, ёқимли кулимсираб ўзоқ вақт менга тикилиб қоларди.

1923 йил декабрида Горкида болалар учун арча байрами ўтказилди. Арча байрамига Владимир Ильич билан бирга турадиган бизлардан ташқари Горки қишлоғидаги деҳқонларнинг болалари, совхоз ва дам олиш уйида ишлайдиган ходимларнинг болалари ҳам таклиф қилинган эди. Шовқин-сурон, хушчақчақлик ҳукм сурарди. Ленинга бизларнинг орамизда ўтириш ёқиб тушган бўлса керак, у бутун кеча биз билан бирга бўлди, совғалар тарқатишда ҳам шу ерда ўтирди. Шовқин-сурон қилиб юрган болалардан кўз узолмай ўтирган Ильични ҳеч қачон унутолмайман, у болаларни жуда севарди, уларнинг бахтли бўлиши учун кўп ишлар қилган эди... Бу менинг Ильич билан сўнгги учрашувим эди.

В. И. Ленин туғилган куннинг 90 йиллиги олдидан

«В. И. Ленин ҳақида эсдаликлар» номли фильмдан олинган кадр. В. И. Ленин, Н. К. Крупская, М. И. Ульянова ва Тибор Самуэли 1919 йил 25 майда Всевобуч қўшинларининг Қизил майдонда ўтказилган парадида.

Марксизм-ленинизм институти архиви.

Шахтёрлар Ленин вахтасида

ОҲАНГАРОН. Оҳангарон шахтёрлари В. И. Ленин туғилган куннинг 90 йиллигини муносиб кутиб олмоқ учун мусобақалашмоқдалар. «Узбекуголь» комбинатининг коллективи йил бошидан буён пландан ташқари ўнларча эшелон ёқилғи қазиб чиқардилар. Бевосита кўмир қазиб чиқариш билан банд бўлган ишчиларнинг меҳнат унумдорлиги ўтган йилдагига нисбатан 7 процент ошди, кўмирнинг таннархи камайди.

Кўмир разрезининг меҳнаткашлари Ленин меҳнат вахтасида туриб шараф билан ишламоқдалар. Улар пландан ташқари 22 минг тонна ёқилғи қазиб чиқардилар. 9-шахтанинг коллективи ҳам графикдан олдин бормоқда. Шахтёрлар лаваларни мустаҳкамлаш билан бир вақтда кўмир қазиш ишларини жадаллаштирмоқдалар. Яқинда бу ерда юз метрлик яна бир лава ишга туширилди. Бу лава бир кеча-кундузда беш юз тоннагача кўмир беради. (ЎзТАГ).

Ютуқлар мустаҳкамланмоқда

Икки ойлик топшириқни муддатидан олдин ортиғи билан бажарган Тошкентдаги ремонт-подшипник заводи ишчилари ва инженер-техник ходимлари эришилган ютуқларни мустаҳкамлаш ва ишлаб чиқариш процессларини механизациялаш мақсадида ташкилий-техникавий тадбирларни белгилаб чиқдилар.

Даставвал деталларга механик ишлов берадиган поток линияси ташкил қилиш, тайёр маҳсулотни упаковка қилиш ишларини механизациялаш, бешта металл қирқадиган станокни модернизациялаш, подшипник роликларини шлиповкалаш станогига етказиб беришни автоматлаштиришга қарор қилинди.

Корхонада рационализаторлик ва ихтирочилик ҳаракати тобора кенг қулоч ёймоқда. Ўтган икки ой мобайнида бирқанча рационализаторлик таклифи ишлаб чиқаришга жорий қилинди. Натижада завод оладиган йиллик фойда бир неча минг сўмга кўпайди. Инженер-конструктор ўртоқ Рагуткин подшипник устки ҳалқасига ишлов беришдаги иккита операцияни бир йўла токарлик станогида бажаришни таклиф қилди. Натижада авваллари бу иш билан шуғулланиб келаётган ҳар икки ишчининг биттасини бошқа участкага ўтказиш мумкин бўлди.

Завод коллективи В. И. Ленин туғилган куннинг 90 йиллиги шарафига меҳнат вахтасида туриб ишламоқда. Моҳир токарь М. Мажидов, слесарь Ф. Жалилов, илғор ишчилардан Х. Зокирова, Х. Абдураҳмонов ва бошқалар смена топшириқларини 200-250 процентга етказиб адо этиб, бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар.

Н. ОМОНОВА.

ҚАҲРАМОН ХОТИН-ҚИЗЛАРИМИЗ.

ЖОНКУЯР АЁЛ

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Шарофат БОЗОРОВА.

Биз уни атрофи гулзор, ғир-ғир шабада эсиб турган дала шийпонида учратган эдик. Лабларидан табассум аримайдиган, истараси иссиққина, тимқора, қуралай кўзлари кулиб боқадиган бу жувонни биринчи кўришдаёқ «исми ҳам ўзига монанд экан, кўп шарофатли аёл кўринади» деган хулосага келдик.

Шунда фотограф Бозорованинг расмини олмоқчи бўлди. Лекин Шарофат опа, — «йўғ-е, ҳали мен мақтовга сазовор иш қилганимча йўқ» деб туриб олди.

— Бу киши шунақа камтар, — деб гапга аралашди совхаз партия ташкилотининг секретари ўртоқ Т. Хўжаев, — 117 гектар ернинг ҳар гектаридан 45 центнердан ҳосил топшириш хазил эмас-ку, ахир. Совхозимиз бўйича биринчи бўлиб планни сизнинг бригадангиз бажарди!

Сўнгра партком Шарофат Бозорова бошқараётган бригада ишчилари ҳосилнинг 80 процентини машинада териб олганликлари, техникадан яхши фойдаланилганлиги учун пахтанинг таннархи анча арзонга тушганлиги, бригадир Шарофат опа олтин соат билан мукофотланганлиги тўғрисида фахрланиб сўзлаб берди.

Шарофат опа бундай мақтовлардан ўзини анча ноқулай сезди шекилли, сўз олди.

— Бизнинг эришган ютуқларимизда ҳеч бир сир йўқ, — деди у, — ҳамма гап шундаки, биз машинанинг кучига суяниб иш қилдик. У бизнинг оғиримизни енгил қилди.

Шарофат Бозорованинг бу йилги режаси катта. У область механизаторларининг йиғилишида сўзга чиқиб, ҳар гектар ердан кам деганда 50 центнердан ҳосил топширишга сўз берди.

Бугун Шарофатнинг сафдошлари, у ишлаётган 1-«Боёвут» совхози ишчиларининг қувончи чексиз. Партия ва ҳукуматимиз бу меҳнатсевар аёлнинг меҳнатини муносиб тақдирлаганлиги, унга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган юксак унвон берилганлиги тўғрисидаги хушхабар ҳаммаёққа тарқалди.

— Бу юксак мукофот, — дейди Шарофат Бозорова, — мени янгидан-янги ғалабаларга ундайди, — ерларимизни куздаёқ шудгор қилиб қўйганмиз, техникамиз ҳам шай, ҳамма еримизга квадрат қилиб чигит экиб, мўл ҳосил етиштирамиз.

Ф. УСМОНОВА.

ЯРИМ ЙИЛЛИК ПЛАННИ БАЖАРИШ АРАФАСИДА

Қуйи Чирчиқ райони чорвадорлари КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми қарорларини изчиллик билан амалга ошираборий, давлатга чорва маҳсулотлари топширишда бир мунча дуруст натижаларни қўлга киритмоқдалар.

Ўзаро социалистик мусобақага қўшилиб зиммага олган мажбуриятларини муддатидан илгари бажариш учун курашаётган қуйичирчиқликлар мамлакатга 180 тонна гўшт етказиб бериб, квартал планини анча ошириб бажарган эдилар. Шу кеча-кундузда эса улар ярим йиллик планни бажариш арафасида турибдилар. Давлатга гўшт топшириш қизғин давом этмоқда.

Д. ҚУРУМБОЕВ.

Ижтимоий фанлар ўқитувчиларининг кенгаш-семинари

Республикадаги олий ўқув юртлари ижтимоий фан ўқитувчилари ва партия ташкилотлари секретарларининг Ўзбекистон КП Марказий Комитети томонидан уюштирилган кенгаш-семинари Тошкентда тўрт кун давом этди. Бу кенгаш-семинарда қатнашиш учун олий ўқув юртларининг директорлари, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг олимлари, комсомол ходимлари, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети олий ва ўрта махсус таълим давлат комитетининг масъул ходимлари ҳам таклиф қилинган эди.

Кенгаш қатнашчилари кенгашнинг биринчи кунида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари З. Р. Раҳимбобоеванинг докладини муҳокама қилдилар. Бу докладда КПСС Марказий Комитетининг «Ҳозирги замон шароитида партия пропагандасининг вазифалари тўғрисида»ги қарори муносабати билан ижтимоий фанлардан дарс бериш қандай аҳволда эканлиги таҳлил қилинди ва бу соҳадаги ишларни яхшилаш вазифалари кўрсатиб берилди. Докладда ва сўзга чиққан ўртоқларнинг нутқларида лекциялар ҳамда семинар машғулотларининг ғоявий савиясини янада ошириш, улардаги догматизм ҳамда қироатхонлик элементларига барҳам бериш зарур эканлиги таъкидланди. Ўқитувчиларнинг энг муҳим вазифаси назарияни коммунистик қурилиш практикаси билан маҳкам боғлашдан, ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашда ижтимоий фанлар кафедраларининг ролини бутун чоралар билан оширишдан иборат эканлиги кўрсатиб ўтилди. Ижтимоий фанлар кафедраларида илмий тадқиқот ишларини кучайтириш ва аспирантуранинг ишини яхшилаш муҳим эканлиги тўғрисида кўп гапирилди.

Республика Госпланининг раиси, иқтисодий фанлар кандидати С. К. Зиёдуллаев «Ўзбекистон ССР экономикаси ва маданиятини ривожлантириш етти йиллик плани» тўғрисида доклад қилди.

Кенгашда секциялар иш олиб борди. КПСС тарихи секциясининг мажлисларида Ўзбекистон КП Марказий Комитети ҳузуридаги партия тарихи институтининг директори, республика Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси М. Йўлдошевнинг «Ўзбекистон Коммунистик партияси тарихи соҳасидаги илмий тадқиқот ишлари вазифалари», академик И. И. Минц, республика фанлар академиясининг академиги К. Е. Житов ва тарих фанлари кандидати В. Ш. Багдасаровнинг «КПСС тарихи» дарслиги ва олий ўқув юртларида партия тарихидан дарс бериш методикаси тўғрисида»ги докладлари муҳокама қилинди. Ахборотларда А. Навоий номидаги Ўзбекистон давлат университети ва Тошкент тўқимачилик институтининг кечки ҳамда сиртқи бўлимларида КПСС тарихидан дарс бериш соҳасидаги тажрибалар умумлаштирилди.

Сиёсий иқтисод секциясининг мажлисларида республика фанлар академияси экономика институтининг директори О. Б. Жамоловнинг «Иқтисодий фанлар соҳасида илмий тадқиқот ишлари вазифалари», иқтисодий фанлар кандидатлари Х. М. Мифлаҳов ва Н. А. Безродновларнинг «Олий ўқув юртларида сиёсий иқтисод ва конкрет экономика курсидан дарс бериш методикасига доир масалалар» ҳақидаги докладлари муҳокама қилинди.

Фалсафа секцияси республика фанлар академиясининг академиги И. М. Мўминовнинг «Фалсафа фанлари соҳасидаги илмий тадқиқот ишлари вазифалари», профессор Н. М. Мирошхина ва фалсафа фанлари кандидати Э. Ю. Юсуповнинг олий ўқув юртларида илмий атеизм, марксча-ленинча эстетика ва ахлоқ асосларини ўрганиш тўғрисидаги докладларини муҳокама қилди. Бу секциянинг қатнашчилари А. Навоий номидаги Ўзбекистон давлат университети, Ўрта Осиё политехника институти, Самарқанд медицина институти фалсафа кафедраларининг иш тажрибалари тўғрисидаги ахборотни тингладилар.

СССР тарихи ва умумий тарих секциясида республика Фанлар академияси тарих ва археология институтининг директори А. Х. Бобохўжаев тарих фанлари соҳасида илмий тадқиқот ишларининг қўйилиши тўғрисида доклад қилди. Мажлис қатнашчилари университетларда ва педагогика олий ўқув юртларида тарихни ўрганиш ва тарихдан дарс бериш методикасига доир масалалар юзасидан фикр олишдилар. В. И. Ленин номидаги Ўрта Осиё давлат университети умумий тарих кафедраси ва Бухоро педагогика институти тарих кафедрасининг иш тажрибалари тўғрисидаги ахборотни тингладилар.

10 мартда кенгашда Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари Г. А. Габриельянц «КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг якунлари ва Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш соҳасидаги вазифалар» тўғрисида доклад қилди. Калинин районидаги Карл Маркс номли колхознинг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ғ. Абдуллаев нутқ сўзлади. У ўзи раҳбарлик қилаётган колхоз мисолида сабзавот, полиз экинлари ҳосилини ошириш ва уларнинг таннархини камайтириш резервларини кўрсатиб берди.

Кенгаш қатнашчилари ялпи мажлисларда ва секция мажлисларида фалсафа фанлари кандидати Н. Я. Парсадановнинг «Эстетика соҳасида ҳозирги замон ревизионизми ва догматизмини танқид қилиш», тарих фанлари кандидати М. И. Михайловнинг «Ҳозирги даврда халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати», тарих фанлари доктори А. Х. Бобохўжаевнинг миллий озодлик ҳаракатининг ҳозирги аҳволи тўғрисидаги, профессор О. М. Аминовнинг социализмдан коммунизмга ўтиш даврининг иқтисодий проблемалари ҳақидаги, доцент Д. Д. Столяровнинг буржуа сиёсий иқтисодининг ҳозирги йўналишлари ҳақидаги, иқтисодий фанлар доктори И. И. Козодоевнинг коммунизм қурилиши кенг авж олдирилган даврдаги ишлаб чиқариш муносабатларини такомиллаштириш тўғрисидаги ва колхоз ишлаб чиқаришининг иқтисодий категориялари ҳақидаги, тарих фанлари кандидати Ю. П. Шараповнинг Ўрта Осиё халқлари тарихини сохталаштирувчи ҳозирги замон буржуа қалбакичилари тўғрисидаги, фалсафа фанлари кандидати В. К. Скатершчиковнинг ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш тўғрисидаги докладларини тингладилар.

Кенгаш-семинарда олий ўқув юртларидаги партия ташкилотларининг секретарлари ўз иш тажрибалари билан ўртоқлашдилар.

Кенгашнинг ялпи ва секция мажлисларида қўйилган масалаларни муҳокама қилишда жами 78 киши қатнашди.

Якунловчи ялпи мажлисда секциялар раҳбарларининг фикр айирбошлаш натижалари тўғрисидаги ахборотлари тингланди.

КПСС Марказий Комитети фан, олий ўқув юртлари ва мактаблар бўлими мудирининг ўринбосари Д. М. Кукин нутқ сўзлади.

Кенгашда Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари З. Р. Раҳимбобоева якунловчи нутқ сўзлади. (ЎзТАГ).

АМАЛИЙ ТАДБИРЛАР

КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми мамлакатимиз қишлоқ хўжалигини янада зўр бериб ривожлантириш йўлларини белгилаб берди. Ҳар бир колхоз, совхоз ва РТС коллективи олдига етти йиллик планнинг қишлоқ хўжалиги соҳасидаги вазифаларини муддатидан илгари бажариш имконини берадиган резервларни қидириб топиш ва ишга солиш вазифаси қўйилди.

Район партия комитети ва бошланғич партия ташкилотлари Марказий Комитет Пленуми томонидан қўйилган катта ва масъулиятли, вазифаларни колхозчилар, совхоз ва РТС ишчилари ўртасида кенг тушунтириш, ҳар бир хўжаликда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш ва етти йиллик планни муддатидан илгари бажариш юзасидан амалий тадбирлар белгилашга катта эътибор бермоқда.

Барча колхозларда ва совхозда Пленум қарорларини муҳокама қилишга бағишланган очиқ партия йиғилишлари ўтказилди.

«Оққўрғон» совхози коллективи КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг қарорларини ва ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг Пленумда сўзлаган нутқини қизғин маъқуллаб қарши олди. Партия ташкилоти, дирекция бўлим ва бригада бошлиқлари, мутахассислар ва ишчилар билан маслаҳатлашиб, бу йил пахта етиштиришни максимал даражада механизациялаш йўли билан ҳар гектар ернинг ҳосилдорлигини ва пахтанинг ялпи ҳосилини ошириш юзасидан 1965 йилда етиш мўлжалланган даражага 1960 йилиёқ эришишга қарор қилди.

Бу йил совхозда 5200 гектар майдоннинг деярлик ҳаммасига чигитни квадрат-уялаб экиш ва барча майдондаги ғўзага кетмон оралатмасдан механизмлар билан икки томонлама ишлов бериш ва шу асосда ҳар гектар ернинг ҳосилдорлигини ўрта ҳисобда 31 центнерга етказиш, ҳаммаси бўлиб давлатга 16200 тонна пахта топширишга қарор қилинди.

Совхозда етиштирилган пахта ҳосилини йиғиб-териб олишни машиналаштиришга ҳам алоҳида эътибор берилади. Ялпи ҳосилнинг ярми машиналар билан териб олинади.

Совхоз коллективи фақат яхши тадбирлар белгилаш, оширилган социалистик мажбуриятлар олиш билангина чекланмасдан, балки уни амалга ошириш чораларини ҳам кўрмоқда. Чигит экиладиган барча ерлар минерал ва маҳаллий ўғит солингани ҳолда кузда сифатли шудгор қилиб қўйилди.

Ҳозирги вақтда кўклам экишига тайёргарлик кўриш ишлари қизғин давом этмоқда. Барча қишлоқ хўжалик машиналари ва асбоблари жадал суръатлар билан ремонт қилинди. Механизатор кадрлар тайёрлаш мақсадида очилган курсда 100 дан ортиқ киши ўқитилди.

Совхознинг коммунист ўртоқ Отажон Хўжаев бошлиқ 7-бўлими пахтадан мўл ҳосил етиштириш соҳасида ўтган йиллари катта муваффақиятларга эришди. Бўлим коллективи бу йил 720 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 35 центнердан ҳосил олиш, пахтачиликдаги барча ишларни максимал даражада механизациялаштириш ва етиштирилган ҳамма ҳосилни машиналар билан териб олишга қарор қилди.

Совхознинг бошқа бўлим коллективлари ҳам ана шу каби юксак мажбуриятлар олдилар.

Район колхозларида ҳам КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг қарорларини амалга ошириш ва етти йиллик планни муддатидан илгари бажариш юзасидан конкрет тадбирлар белгиланди, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил олиш, чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш юзасидан янги, оширилган социалистик мажбуриятлар олинди.

Умуман район меҳнаткашлари бу йил ўтган йилдагига қараганда 3800 тонна кўп, яъни 41 минг тонна пахта етиштириш, пилла ҳосилини 66 тоннага етказиш ва давлатга икки йиллик план миқдорида чорвачилик маҳсулотлари сотиш мажбуриятини олдилар.

Район партия комитети жойларда олиб борилаётган оммавий-сиёсий ишларнинг кўламини тобора кенгайтириш ва савиясини ошириш орқали колхозчилар, совхоз ва РТС ишчиларининг ижодий ташаббусини тинмай оширади, уларни олинган социалистик мажбуриятларни тўла бажариш учун курашга кенг сафарбар этади.

А. НАРИМОНОВ,
Оққўрғон район партия комитети агитация ва пропаганда бўлимининг мудири.

Машғулот тузук ўтказилди-ю, лекин...

Яқинда Қуйи Чирчиқ районидаги бир группа пропагандистлар Оққўрғон районида бўлиб, партия ва комсомол маорифи шохобчаларида ташкил этилган тўгаракларда машғулотларнинг олиб борилиши билан танишдилар. Менга «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг 1- участкасидаги КПСС тарихини ўрганиш тўгарагида ўтказилган машғулотга қатнашишга тўғри келди.

Пропагандист олий маълумотли Эргаш Ниёзов Улуғ Ватан уруши темасида машғулот ўтказди. Айрим ташкилий камчиликларни ҳисобга олмаганда, машғулот яхши ўтди.

Лекин тўгарак иши билан чуқурроқ танишганимизда қатор камчиликларга ҳам дуч келдик. Тўгаракда ўқишнинг тамом бўлишига оз вақт қолган бўлишига қарамай, бир қатор тингловчилар машғулотларга яқиндагина қатнаша бошлаганлар. Мисол учун, механизатор ўртоқ М. Шукуров сўнгги икки машғулотдагина қатнашган. Ўртоқ Қ. Содиқов ҳам ўқиш бошлангандан буён турли сабаблар билан 9 машғулотга келмаган. Тингловчи ўртоқ Али Акимов эса машғулотга ҳар сафар алоҳида таклиф билангина келади. У, сўнгги машғулотга пропагандист дарсни якунлагандан кейин келди.

Бундан ташқари бирорта ҳам тингловчи ўтилган темалар юзасидан конспект олмаган. Биз иштирок этган машғулотда тингловчиларнинг ҳаммаси қалам-қоғозсиз ўтиришди. Пропагандист 20 тингловчидан 6 кишига ўша кунигина КПСС тарихи китобини олиб келиб берди.

Биз район партия комитетининг пропаганда ва агитация бўлими тўгарак ишидаги ана шу камчиликларга барҳам бериш юзасидан зарур чоралар кўради, деб ишонамиз.

Қ. ПЕРШЕЕВ.
пропагандист.

Икки кунлик семинар

Яқинда Октябрь революцияси номли Тошкент тепловоз-вагон ремонт заводи партия комитети цех партия ташкилоти секретарларининг икки кунлик семинарини ўтказди.

Семинар қатнашчилари «Бошланғич партия ташкилотларида партия хўжалигини олиб бориш тартиблари», «Партия сафини ўстириш ва ёш коммунистлар билан ишлаш», «Партия йиғилиши ва бюро мажлисини ўтказишга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш», «Бошланғич партия ташкилотининг ишини планлаштириш», «Қабул қилинган қарорларнинг ижросини текшириш», «Халқаро аҳвол ҳақида», «Етти йилликда техника прогресси» ва бошқа темаларда лекциялар тингладилар.

Лекцияларни Ленин район партия комитетининг ходимлари ва партия ишида тажриба орттирган бошқа ўртоқлар ўқидилар.

Ж. МАҲМУДОВ,
Д. КОЗЛОВ.

Лекция пропагандаси кучайтирилди

Янгиер шаҳридаги Карл Маркс номли колхоз партия ташкилоти КПСС Марказий Комитетининг «Ҳозирги замон шароитида партия пропагандасининг вазифалари тўғрисида»ги қарорига мувофиқ лекция пропагандасини кучайтириш мақсадида бирмунча тадбирларни амалга оширди. Жумладан, колхоз радиоузели ҳузурида радио лекторий ташкил қилиниб, унга Фурқат номли 11-мактаб-интернат ўқитувчилари ва қишлоқ хўжалик мутахассисларидан иборат 20 агитатор жалб этилди.

Радиолекторий томонидан қишлоқ аҳолиси учун деярлик ҳар куни кечки пайтларда радиоузел орқали турли темаларда лекция ва суҳбатлар уюштириб турилади. Чунончи, кейинги вақтларда агитаторлардан М. Ўролов «Атом энергиясидан тинчлик мақсадларида фойдаланиш», Р. Усмонов «Совет фани ва техникасининг янги муваффақиятлари», Н. Нурматов «Совет адабиёти тинчлик учун курашда», Б. Йўлдошев «Ўқувчиларни коммунистик руҳда тарбиялашда оиланинг роли» деган темаларда конкрет фактлар билан боғланган мазмунли лекциялар ўқидилар.

М. НУРМАТОВ.

МЕХАНИЗАЦИЯ ВА АВТОМАТИЗАЦИЯГА КЕНГ ЙЎЛ!

Маълумки қуйилмаларни қолипдан кўчиришга кўп меҳнат сарфланади. Шунинг учун ҳам «Чирчиксельмаш» заводи коллективи ана шу процессни машиналар зиммасига юклашга қарор қилди. Цехда қуйилмаларни автомат тарзда қолипдан кўчирадиган янги машина ўрнатилди. Ёш ишчи Жуман Исмоилов қисқа вақт ичида автоматни бошқаришни мукаммал ўрганиб олди. У ҳозир кундалик топшириқни 150-160 процентга етказиб адо этмоқда. Суратда: ўртоқ Ж. Исмоилов.

В. Салов фотоси.

ПАХТАКОРЛАРИМИЗ УЧУН

«Узбексельмаш» заводи коллективи пахтачилик бўйича махсус конструкторлик бюроси инженерлари билан биргаликда уяга чигитни белгиланган миқдорда ташловчи пахта сеялкаси яратдилар. Ўтган йилнинг декабридан бу агрегатлар оммавий равишда ишлаб чиқарила бошланди. КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми қарорлари ва ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг Пленумдаги нутқида янги сеялкаларга катта баҳо берилганидан руҳланган завод коллективи чигит экиш кампанияси бошланишигача аввал белгиланганидек мингта ўрнига икки мингта сеялка ишлаб чиқариш ҳақида юксак мажбурият олди.

— Коллективимиз, — дейди завод партия комитетининг секретари ўртоқ Акопов, — машиналар конструкциясини яхшилаш, айрим қисмларини такомиллаштириш устида ҳам ишламоқда.

Ўтган икки ойда сеялка конструкциясини яхшилаш, уларни ишлаб чиқариш технологиясини енгиллаштиришга қаратилган 70 дан ортиқ таклиф тушди. Шу вақтгача уларнинг 50 таси ишлаб чиқаришга жорий қилинди.

Экспериментал цехининг токари ўртоқ Зрюмов таклифи билан ТВБ-428 экиш дискаси ва ТВБ-656 поводка деталларининг конструкциясига ўзгартириш киритилди. Бу эса сеялка ишлаб турган вақтда бу икки қисмнинг бир-бирига тегиб, бузилиб қолишини бартараф қилади, деталларга механик ишлов беришни бир ярим баравар камайтиради. Механика-йиғув цехи мастери ўртоқ Клепурис айрим деталларни механик ишлов бериш йўли билан эмас, балки штамповка усулида тайёрлашни таклиф қилди.

К. ФИНАНСОВ.

Етти йилликнинг учар отлари

КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми мамлакатимиз экономикасини янги, янада юқори босқичга кўтаришнинг улуғвор программасини белгилаб берди.

Ана шу тарихий Пленумдан бери ҳали кўп вақт ўтгани йўқ. Лекин шунга қарамай халқ хўжалигида техникани тараққий эттиришга қаратилган кўпгина тадбирлар амалга оширилди. Эндиликда Тошкентдаги Ильич номли кон-руда ускуналари ремонт заводи базасида республикамиздаги энг йирик конструкторлик бюроси ташкил қилинмоқда. Яқинда мухбиримиз шу заводда бўлиб, корхона бош инженери Валентина Николаевна Покидовага ана шу ташкилот ҳақида бир қанча саволлар билан мурожаат этди.

САВОЛ: айтинг-чи, бўлажак конструкторлик бюроси қандай ташкилот бўлади?

ЖАВОБ: партиямиз Марказий Комитети июнь Пленумининг қарорлари асосида Тошкент Халқ хўжалиги кенгаши ташкил этаётган Давлат конструкторлик технология бюроси республикамиздагина эмас, балки Ўрта Осиёдаги шу хилдаги энг йирик конструкторлик бюроларидан бири бўлади. Келгусида бизнинг завод ана шу конструкторлик бюросининг тажриба заводига айлантирилади ва у ишлаб чиқариш маданияти ғоят юксак, автомат ва ярим автомат ускуналар, автомат поток линияларга эга бўлган корхонага айланади.

САВОЛ: бу улкан конструкторлик бюросининг олдига қўйиладиган асосий вазифалар нималардан иборат?

ЖАВОБ: партиямиз ҳозирги пайтда айрим агрегатларни, установкаларни автоматлаштиришдан комплекс автоматлаштиришга, батамом автоматлаштирилган цехлар, технология процесслари ва корхоналар вужудга келтиришга ўтиш керак, деб кўрсатмоқда.

Бизнинг конструкторлик бюромиз ана шу шарафли ва масъулиятли вазифаларни муваффақият билан бажариш ишига хизмат қилади. У, машинасозлик корхоналарида ишлаб чиқариш процессларини комплекс механизациялаш ва автоматлаш йўллари ҳамда усулларини ишлаб чиқиш ва уни амалга ошириш масалалари билан шуғулланади.

Июнь Пленуми комплекс механизация ва автоматизацияни етти йиллигимизнинг учар оти деб таърифлаган эди. Бир сўз билан айтганда бу янги конструкторлик бюросида етти йилликнинг ана шу учар отлари тайёрланади.

САВОЛ: конструкторлик бюроси ўз олдига қўйилган ана шу вазифани бажариш учун қандай имкониятларга ва воситаларга эга бўлади?

ЖАВОБ: бу ташкилотда етти юз киши ишлайди, завод эса конструкторлик бюросининг тажриба базасига айлантирилади.

Комплекс механизация ва автоматлаш воситаларини тайёрлаш ҳамда уларни синаб кўриш учун мавжуд завод ҳозирги замоннинг энг янги асбоб-ускуналари билан бутунлай қайтадан қуроллантирилади. Натижада бундай тажриба заводига эга бўлган давлат конструкторлик технология бюроси том маънодаги илмий базага айланади. Бунинг учун энг янги усулларда тадқиқот ишларини олиб борадиган бир қанча лабораториялар ташкил этилади. Жумладан, полимерлар лабораторияси, порошокли металлургия ва электрон автоматика лабораторияси каби лабораториялар ташкил этилади. Конструкторларнинг ишлашлари ва лабораторияларни жойлаштириш учун келгусида 4 қаватли катта бино ва 5 минг квадрат метрга эга бўлган тажриба цехлари блоки қурилади. Шу йилнинг ўзидаёқ заводни реконструкциялаш ишлари қизитиб юборилади. Жумладан, ҳозир механика цехига энг янги асбоб-ускуналар ўрнатилмоқда.

Конструкторлик технология бюроси комплекс механизациялаш ва автоматлаштиришнинг энг янги схемаларини ишлаб чиқариш ва уни республикамизнинг машинасозлик корхоналарига кенг жорий қилиш ишини беқиёс тезлатишга ёрдам беради.

Ўрта Чирчиқ районидаги плавик-шпат комбинатининг Новгарзон конида тоннель қурилишини олиб бораётган бинокорлар бу йил 5 километрли ер ости трассасини қуриб битказишга қарор қилдилар. Руда ана шу трасса орқали бойитиш фабрикасига келтирилади. Қурилишда ишлаётган проходчик К. Умурзоқов илғор методларни қўлланиш, иш соатларидан унумли фойдаланиш натижасида кундалик топшириқни 130-140 процентга етказиб бажармоқда. Суратда: проходчик Каримжон Умурзоқов.

Г. Пун фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

Ишчилар—диплом лойиҳаларининг оппонентлари

Тошкентдаги узум винолари ишлаб чиқарадиган биринчи заводда асосий цехлар реконструкция қилина бошланди. Бу цехлар Ўрта Осиё Политехника институтини тамомлаб чиққан А. Коганнинг диплом лойиҳаси асосида реконструкция қилинмоқда. А. Коган таклиф қилган ишлаб чиқариш схемаси кўп меҳнат талаб қиладиган процессларнинг ҳаммасини автоматлаштиришни кўзда тутади. Мана шу сабабдан, ишчиларнинг илтимосига кўра, лойиҳани қабул қилган Давлат имтиҳон комиссиясининг мажлиси бевосита корхонанинг ўзида ўтказилди.

Завод клуби ишчилар, инженерлар, студентлар ва ўқитувчилар билан лиқ тўлган эди. Олий ўқув юртининг бутун тарихида ҳали биронта диплом лойиҳаси бунчалик қизғин муҳокама қилинмаган эди. Корхона ишчиларининг ўзлари ғайри расмий оппонентлар сифатида сўзладилар. Қизғин мунозаралар давомида ишнинг аҳамиятини оширадиган янги фикрлар туғилди. Масалан, ишчилардан Э. Каримов, Д. Умаровлар, инженер А. Альтман хомашёни майдалайдиган аппаратга автомат усулда етказиб бериш жараёнига анчагина тузатиш киритдилар. Аммо заводнинг бош технологи К. Неренков раҳбарлиги остида студент томонидан ишлаб чиқилган лойиҳа коллективга маъқул бўлди. Ишчиларнинг илтимосига кўра лойиҳа автори институтни тамомлаганидан кейин лойиҳани жорий қилиш учун корхонага юборилади.

Ўрта Осиё Политехника институтининг ишлаб чиқариш билан олиб бораётган алоқаси йил сайин кенгайиб бормоқда. Саноат корхоналари мутахассисларининг илтимосига кўра институт дирекцияси студентлар томонидан бажарилган илмий ишлардан 30 тасини ишлаб чиқаришга жорий қилиш учун корхоналарга топширди. Булар ичида М. Мирсаидова, Л. Маҳмудова ва М. Подольскийларнинг диплом лойиҳалари бор. Бу лойиҳалар Чирчиқ электрокимё комбинатида, Боёвут гидроэлектростанциясида ва Янгийўл гўшт комбинатида мураккаб процессларни автоматлаштириш имконини беради.

М. ЖАЛОЛОВ,
(ЎзТАГ мухбири).

Қишлоқ қурилишига эътиборни кучайтирайлик

КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг тарихий қарорларида мамлакатимиз қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини кескин юксалтиришнинг улуғвор программаси белгиланди. Шу билан бирга қишлоқ жойларида қурилиш ишлари суръатини ошириш ва сифатини кескин яхшилаш масаласига ҳам катта аҳамият берилди. Ўзбекистон Коммунистик партиясининг XV съезди ҳам қишлоқ қурилишига эътиборни кучайтириш лозимлигини таъкидлаб, маҳаллий партия ва совет ташкилотлари бу соҳадаги камчиликларни мумкин қадар тезроқ бартараф қилишлари кераклигини кўрсатди.

Шонли етти йилликнинг дастлабки йилида областимизнинг қишлоқ районларида жуда кўп объектлар фойдаланишга топширилди. Жумладан, 40 миллион сўм маблағ сарфланиб, 245 та чорвачилик бинолари, 802 та ишлаб чиқариш ҳамда 160 та маданий-маиший объектлар ишга туширилди. Бундан ташқари 4 минг 621 та уй-жой қурилди.

Бундай ютуқларни қўлга киритишда область районларидаги колхозлараро қурилиш ташкилотлари коллективларининг ҳиссаси каттадир. Украина колхозлари тажрибаси асосида тузилган бундай бинокорлик ташкилотлари қурилиш ишлари суръатини ошириш, сифатини яхшилаш ва таннархини камайтиришда дуруст натижаларни қўлга киритмоқдалар. Айниқса Юқори Чирчиқ, Сирдарё, Оққўрғон, Чиноз ва Бўка районларидаги колхозлараро қурилиш ташкилотларининг иши мақтовга сазовордир.

Ҳозирги вақтда областимизнинг 10 та районида колхозлараро қурилиш ташкилотлари тузилди ва улар ўз зиммаларига юклатилган вазифаларни муваффақият билан амалга оширмоқдалар.

Бу ташкилотларга юздан ортиқ колхоз пайчи сифатида бирлашган. Қурилиш ташкилотларида техника ва транспорт воситалари бор. Буларда 600 дан ортиқ юқори малакали бинокорлар ишламоқда. Айрим колхозлараро қурилиш ташкилотлари капитал қурилиш планларини бажаришда кўзга кўринарли ишлар қилмоқда. Бунга Сирдарё районидаги ташкилот ишини мисол қилиб кўрсатиш мумкин. Ўтган йили тузилган бу ташкилот қисқа муддат ичида катта ютуқларни қўлга киритди, район колхозларидаги қишлоқлар қиёфасини ўзгартиришга муносиб ҳисса қўшди. Ташкилотга қурилиш технологиясини яхши билувчи, малакали бинокор ўртоқ Абдуллабеков раислик қилмоқда.

Шуниси қувончлики, бу колхозлараро қурилиш ташкилоти ўзининг бинокорлик материаллари ишлаб чиқарувчи базасига ҳам эга. Ихтисослаштирилган дурадгорлик цехи, электростанцияси бор. Бундан ташқари 3 та автомашина, 6 та трактор ва бошқа бинокорлик механизмлари қурувчилар меҳнатини енгиллаштириш, иш суръатини тезлаштиришга ёрдам бераётир. Бу ташкилот ўзининг ишлаб чиқариш базасини муваффақият билан кенгайтириб борди ҳамда пландаги 4,8 миллион сўмлик ўрнига 5 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларини амалга оширди.

Коллектив шу муддат ичида 77 бош чўчқа сиғадиган чўчқахона, 212 кубометр силос сиғадиган иншоотлар, колхозчилар учун 33 та уй-жой биноси, ўз ишлаб чиқариш базасида 8 та объектни фойдаланишга топширишга тайёрлаб қўйди. Ўтган йили шундай ютуқларни қўлга киритган бинокорлар коллективи 1960 йилда ҳам зўр ғайрат билан ишламоқда. Ҳозирги вақтда улар 60 та уй-жой биноси, тракторлар турадиган 5 та айвон, 3 та чўчқахона, 2 та молхона, ҳар бири 400 ўқувчига мўлжалланган 2 та ўрта мактаб биноси, ҳаммом, бузоқхона ва бошқа шу каби объектларни қурмоқдалар. Шунингдек, 10 километр узунликдаги колхозлараро йўл, район аҳамиятига эга бўлган ўнларча объектлар капитал ремонтдан чиқарилди. Қурилиш объектларида меҳнатнинг пухта ташкил этилиши натижасида коллектив 53 минг сўм маблағни тежаб қолди. Масалан, «Коммунизм» ва «Правда» колхозларида 33 та уй қурилиши учун 867,7 минг сўм ажратилган бўлса, бинокорлар бунга 822,5 минг сўм сарфладилар. «1-Май» колхозида чўчқахона қуриш учун ажратилган маблағдан 5 минг сўм иқтисод қилинди.

Ўрта Чирчиқ районидаги колхозлараро қурилиш ташкилоти коллективи ҳам бинокорлик ишларини муваффақиятли олиб бормоқда. Сирдарё ва Ўрта Чирчиқ районларидаги колхозлараро қурилиш ташкилотларининг фаолияти район партия ва ижроия комитетларининг диққат марказида турибди. Райком ва райижроком раҳбарлари бу ташкилотларга зарур ёрдамни ўз вақтида кўрсатмоқдалар, уларни бинокорлик машиналари ҳамда қурилиш материаллари билан тўла таъминлаш ишига алоҳида эътибор бермоқдалар.

Колхозлараро қурилиш ташкилотлари ишининг дастлабки якунлари шуни кўрсатадики, бундай ташкилотлар қишлоқ қурилишини кескин юксалтиришда асосий роль ўйнайди. Шунинг учун ҳам бу тажрибани областимизнинг барча районларида кенг оммалаштириш лозим.

Аммо баъзи жойларда бу яхши иш етарлича қўллаб-қувватланмаётир. Гулистон, Бекобод, Бўстонлиқ районларида шу вақтгача колхозлараро қурилиш ташкилотлари тузилмаган. Бу аввало районлардаги раҳбар ташкилотларнинг муҳим ишга бепарво қарашлари натижасидир. Шунинг учун ҳам мазкур районлар колхозларида қурилиш ишлари ҳамон қолоқ усулда олиб борилаётир. Бу қурилиш ишларини тезлаштириш, унинг сифатини яхшилашга тўсқинлик қилмоқда, таннархни эса қимматлаштириб юбормоқда.

Бизнингча бу районларда ҳам колхозлараро қурилиш ташкилотлари тузиш учун барча имкониятлар бор. Район партия ва ижроия комитетлари бу масалани мумкин қадар тезроқ амалга оширишлари зарур.

Колхозлардаги қурилиш ишлари бўйича область бошқармаси фаолиятидаги камчиликларни ҳам қайд қилиб ўтиш лозим. Бу бошқарма раҳбарларининг етарли жонбозлик кўрсатмасдан ишлаётганлари оқибатида областимиздаги 194 та колхоздан фақат 103 таси колхозлараро қурилиш ташкилотлари пайчиси бўлган, холос. Шуниси қизиқки, колхозлараро қурилиш ташкилотлари тузилган районларда 35 та колхоз шу вақтгача пайчи ҳисобланмайди.

Қурилиш объектларини лойиҳа-смета ҳужжатлари билан таъминлашда ҳукм суриб келаётган чалкашлик ва камчиликларга барҳам бериш вақти келди. Қишлоқ районларидаги турли объектлар қурилишини типовой лойиҳалар билан таъминловчи «Узгипросельстрой» лойиҳалаш институти талабга жавоб берарли даражада ишламаётир. Колхоз болалар боғчалари ва яслилари қурилиши учун типовой лойиҳалар шу вақтгача яратилмаган. Шу сабабли колхозлар бундай муассасаларни айрим-айрим лойиҳалар асосида қуришга мажбур бўлмоқдалар. Кўпгина ишлаб чиқариш ва маданий-маиший объектлар қурилиши лойиҳа-смета ҳужжатлари билан ўз вақтида таъминланмаганлиги натижасида улар ҳеч қандай лойиҳасиз қурилмоқда.

«Узгипросельстрой» институтининг фаолиятсизлиги натижасида шу вақтгача областимиздаги 50 дан ортиқ колхоз ўзининг генерал планига эга эмас. Институт типовой лойиҳалар ва сметаларни кўпинча ҳар бир колхознинг маҳаллий шароитларига мос ҳолда тайёрламайди. Натижада колхозлар бу ишларни бошқа ташкилотлар орқали ҳал қилишга мажбур бўлмоқдалар.

Тошкент область қишлоқ қурувчилари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, чорвачилик, ишлаб чиқариш ва уй-жой бинолари қурилиши бўйича етти йилликка мўлжалланган капитал қурилиш планини беш йилда бажариш юзасидан юксак мажбурият олдилар. Шу йиллар давомида 1770 та чорвачилик, 1650 та ишлаб чиқариш, 886 та маданий-маиший объектлар, умумий майдони 300 минг квадрат метрга яқин 8132 та уй-жой бинолари қурилиши керак. Ҳаммаси бўлиб 1 миллиард 143 миллион сўмлик капитал маблағ ўзлаштиришлари лозим.

Кўриниб турибдики, етти йилликда қишлоқ қурилишини ривожлантириш бўйича олдимизда жуда катта вазифалар турибди. Бунга қишлоқ қурилишини тубдан яхшилаш натижасидагина эришиш мумкин. Шунинг учун район партия ҳамда ижроия комитетлари қишлоқда капитал қурилишини яхшилаш масалалари билан чуқурроқ ва кун сайин шуғулланишлари, колхозлараро қурилиш ташкилотларига зарур ёрдамларни кўрсатишлари, уларни ўз ишини яхши биладиган, жонкуяр кадрлар билан мустаҳкамлашлари керак.

С. РАСУЛОВ,
Тошкент область партия комитети саноат ва транспорт бўлими мудирининг ўринбосари.

Маккажўхоридан икки марта ҳосил олинади

Сирдарё районидаги «Победа» колхозида ўтган йили сигирлардан кўп сут соғиб олинди. Бунга катта майдонларга маккажўхори ва оқжўхори экилиб, 1500 тоннадан ортиқ силос тайёрланганлиги туфайли эришилди.

Колхоз правлениеси бу йил 2 минг тонна силос бостиришни планлаштирди. Шу мақсад билан колхозда махсус маккажўхоричилик бригадаси ташкил қилинди. Бригадага ўртоқ Мирзабек Қурбонбоев бошлиқ қилиб тайинланди. Бригада аъзолари 110 гектар ерга макка ва оқжўхори экиб, ундан мўл ҳосил етиштириш мажбуриятини олдилар. Ваъда амалий иш билан мустаҳкамланмоқда. Ҳамма ер шудгор қилиниб, текислаб қўйилди. Минерал ўғит ташиб олинди.

Бригадада маккажўхорини квадрат-уялаб экиш билан бирга парвариши ҳам механизация воситаси билан бажарилади. Ана шу мақсадда керакли қишлоқ хўжалик асбоблари сифатли ремонтдан чиқарилди, етарли миқдорда уруғ тайёрланди. Макка ва оқжўхорини эрта экиб, имконият борича айрим ерлардан икки мартадан ҳосил олиш тадбирлари амалга оширилмоқда.

Қ. ҚУРБОНБОЕВ.

Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхозда экин майдонлари янги ерлар очиш ҳисобига кенгайтирилмоқда. Бу соҳада механизаторлар ғайрат кўрсатиб ишлаб, кундалик топшириқни ортиғи билан бажармоқдалар. Суратда: янги очилган ерларни ҳайдаш пайти. Доираларда (чапда) коммунист Тўрабой Тошматов ва унинг ёрдамчиси (ўнгда) Тожи Юнусов ўртоқлар. Улар ҳамкорликда ишлаб, кунига 8-9 гектар ер очмоқдалар.

С. Аҳмедов фотоси.

Насриддин Муҳиддинов ташаббуси билан

Насриддин ака ўз трактори ремонтининг сўнгги қисмини ҳам тугаллаб, уни яхшилаб мойлади. Энди запас қисмларни кўздан кечириб турган эди, совхоз партия ташкилотидан вакил келиб, кечқурун очиқ партия мажлиси бўлишини билдирди.

Насриддин ака ўйлаб қолди, унинг хаёлидан нималар ўтмади, дейсиз. Ҳозир балки у ўтган йилги ютуқлари ва бу йилги режалари ҳақида фикр юритаётгандир.

Бригадирнинг иши чакки эмас. У, ўтган йили 17 кишидан иборат трактор-далачилик бригадаси билан 79 гектар ерга полиз, картошка, сабзавот экинлари экиб мўл ҳосил етиштирди. Областимизнинг сабзавот етиштирувчи колхоз ва совхозларининг трактор-далачилик ҳамда далачилик бригадаларига очиқ хат ёзган ҳам шу Муҳиддинов эди. Шунда у, «келинг ўртоқлар, биз ҳам пахтакорлар сингари ўз ишимизда кескин бурилиш ясайлик. Ахир биз ҳам улар каби деҳқонмиз-ку, улар олаётган техника, ўғит ва бошқа ёрдамларни биз ҳам олаётирмиз-ку. Буларнинг ҳаммаси сабзавот ва картошка етиштиришни кўпайтириш учун кенг имкониятлар очиб бермоқда», дея мурожаат қилган эди.

Унинг чақириғига юзлаб деҳқонларимиз қўшилишди. Улар янги усулни қўлланиб меҳнат қилдилар, механизациядан унумли фойдаландилар, янгилик енгди. Сабзавот ва картошка маҳсулотлари тайёрлашда ҳеч қачон эришилмаган муваффақиятларга эришилди. Бу йил эса Насриддин ака бригадасининг экин майдони 104 гектарга етказилди. Бригада ишчилари олдида ҳар йилдагидан кўра кўпроқ ҳосил етиштириш вазифаси турибди. Муҳиддинов ана шулар ҳақида ўйлаб, ариқ-зовурлар тозаланаётган ерга етиб келганини ҳам сезмай қолди.

— Топшириқни бугун бажариб бўламиз, Насриддин ака,— деди оқ сариқдан келган, тўлагина қиз.

— Баракалла азаматлар, ана шундай ишласанглар бу йил ҳам катта ютуқни қўлга киритамиз, — Насриддин ака шундай деди-да, арабада гўнг олиб келаётган Мансурхўжа Муҳиддинов билан саломлашди.

— Ўзимизнинг бўлимда гўнг қолмапти, 2-бўлимдан олиб келаяпман. Улар ҳам бермаймиз, ўзимизга керак дейишяпти,— деди Мансурхўжа шикоятомуз.

— Ҳеч қиси йўқ. Борини келтириб тур. Ўғит масаласини ҳам бугун ҳал қиламиз. Ҳар гектар ерга 15 тоннадан ўғит солмасак бўлмайди. Ўғитни қанча кўп солсак, ҳосил ҳам шунча баракали бўлади. Ўғит ернинг дармони-ку ука!— У шу сўзларни айтди-ю совхоз идораси томон йўл олди.

Бу ерда эртанги экинларни қисқа муддатда сифатли экиб олиш масаласи муҳокама қилинди. Шунда Насриддин Муҳиддинов бригада аъзолари номидан сўзга чиқиб: бу йил 10 гектар ернинг ҳар гектаридан 180 центнердан картошка, 20 гектар ернинг ҳар гектаридан 300 центнердан помидор, 10 гектар ернинг ҳар гектаридан 310 центнердан карам, 17 гектар маккажўхорининг ҳар гектаридан камида 600 центнердан кўкпоя, кўплаб беда ва бошқа маҳсулотлар етказиб беришга ваъда берди.

— Бунинг учун,— деди у,— механизациядан янада унумли фойдаланамиз, маҳсулот таннархини кескин камайтирамиз.

Совхозда бу йил муҳиддиновча ишлайман деганларнинг сони анча кўпайди. Ҳожибой Тожибоев, Мапират Қосимхўжаева, Абдували Азимов кабилар ҳам трактор-далачилик бригадасига бошчилик қилмоқдалар.

— Ана шундай бригададан,— дейди совхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ Солоҳиддин Чўтбоев,— бу йил 14 тасини туздик, ўтган йили атиги 3 та эди. Бу яхши усул ҳақиқатан ҳам ўзини оқлади. Далачилик бригадаларига қараганда трактор-далачилик бригадаларида маҳсулот таннархи анча арзонга тушди.

Ҳа чиндан ҳам «XXI партсъезд» совхозининг сабзавотчилари кўклам экиш кампаниясини пухта тайёргарлик билан кутиб олдилар. Далага ўғит чиқариш ишлари айниқса, яхши йўлга қўйилган. Совхоз комсомол ёшларидан иборат 4 та маҳаллий ўғит тайёрлаш бригадаси тузилган. Бунга совхоз комсомол ташкилотининг секретари ўртоқ Эркин Раҳимов бошчилик қилаяпти. 190 та комсомолнинг фидокорона меҳнати туфайли 8000 тонна ўғит далага чиқарилиб, чиритиб қўйилди. Яқинда комсомол ташкилотининг йиғилиши бўлиб ўтди. Бунда далага ўғит чиқаришни кучайтириш ва бошқа дала ишларида актив қатнашиш масалалари кўрилди. Бу ишларни бажариш учун 12 та автомашина, 30 та автокачка ажратилган. Тўхтовсиз иш натижасида совхоз далаларига ҳар куни 200 тоннагача етказиб ўғит чиқарилмоқда.

Шу кунга қадар 17527 кубометр ҳажмдаги ариқ-зовурлар тозаланди. Бу ишларни сифатли бажаришда Азим Ҳасанов, Ўктам Суярқулов, Суннат Мирхаитов кабилар кундалик топшириқни 180—200 процентдан адо этиб, бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

Оржоникидзе районидаги «XXI-партсъезд» совхозининг ишчилари бу йил 2269 гектар ерда сабзавот, полиз, картошка ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари экадилар. Ҳар гектар ердан 170 центнердан сабзавот, 140 центнердан картошка, 200 центнердан полиз маҳсулотлари етиштириб, шаҳар аҳолисига 12920 тонна сабзавот, 4000 тонна картошка, 900 тонна полиз экинлари етказиб берадилар.

Совхозда техника ремонти ҳам тугалланай деб қолди.

Ҳозир эртаги экинлар экишга қизғин киришилди. Бу соҳада ҳам ташаббускор Насриддин ака Муҳиддинов бошлиқ бригада аъзолари олдинда бормоқдалар. Мана шуларнинг ҳаммаси Насриддин ака бошлаган ташаббус кенг оммалашаётганидан, келгуси йил мўл ҳосилидан дарак бермоқда.

А. ҲАКИМОВ.

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

ЧИРЧИҚ ВА БУРЧМУЛЛА ЎРМОН ХЎЖАЛИКЛАРИ БИРЛАШТИРИЛИШИ КЕРАК

Бўстонлиқ районида иккита ўрмон хўжалиги бор. Бири «Чирчиқ», иккинчиси «Бурчмулла». Буни эшитган кишида шундай савол туғилади, бир районда иккита ўрмон хўжалиги бўлиши шартми? Иккисини бир ягона хўжаликка бирлаштирса яхши бўлмайдими?

Ахир ҳозир районлар, областлар, йирик-йирик колхозлар бирлашяпти. Бу тадбирлар харажатларни камайтирибгина қолмай, хўжаликлар ишининг яхшиланишини ҳам таъминламоқда. Шу нуқтаи назардан райондаги бу икки хўжаликнинг иши кўздан кечирилса шундай манзарани кўриш мумкин. Ўтган йили «Чирчиқ» хўжалигида 146,5 гектар тоғ қияларида, янгидан ташкил этилган 248 гектар ердаги кўчатзорга қўшимча, Чирчиқ — Бурчмулла йўли четларига ҳам ҳар хил дарахт кўчатлари ўтқазилди. 1200 гектар ердаги кўчатларнинг таглари юмшатилди. Ўсимлик зараркунандаларига қарши кураш чоралари кўрилди.

Бу хўжаликда кўчатчилик бирмунча дуруст йўлга қўйилган. Ўтган йили колхоз ва совхозларга 32 минг сўмлик кўчат сотилди. Бу йил кўчатзор 13,5 гектарга кенгайтирилди. Лекин Бурчмулла ўрмон хўжалигида аҳвол бундай эмас. Кўчат экиш, мавжуд ўрмонларни парвариш қилиш, қўшимча кўчатлар ўтқазиш планлари йилига бажарилмай келаётир. Бу хўжаликда ўтган йили кўчатлар сифатсиз ўтқазилгани учун 22 проценти қуриб қолди. Бурчмулла ўрмон хўжалигини тиклаш, уни қолоқликдан чиқаришнинг энг тўғри йўли айни пайтда икки хўжаликни бирлаштириб, бир хўжаликка айлантиришдан иборатдир. Бу давлатга катта фойда келтириши мумкин. Область ташкилотлари, ўрмон хўжалик бошқармаси ана шу масалани кўриб ҳал қиладиган пайт келмадимикин?

В. ҚОДИРОВ,
Бўстонлиқ район «Коммунизм учун» газетасининг ходими.

Утқир РАШИД

Тошсовет

Тошкентимиз озод Шарққа улуғ кўрикдир,
Осиёнинг саломига катта кўприкдир.
Осмонида қўшниларнинг тинчлик парвози,
Парвозга жўр бўлар бунда қўшиқ овози.
Йўловчилар кетолмайди қўниб ўтмасдан,
Туролмайди Тошкентимиз меҳмон кутмасдан.
Бу шаҳарнинг хислати кўп, тарихи узун,
Бағишлади бунга замон, абадий ҳусн.
Бу шаҳарга атаб қанча битсанг кам «Ода»,
«Тошкентнома» ёзди бизнинг шоир Шайхзода.

* * *

Тошкентимиз шаҳарларнинг улуғ, каттаси.
Ўлкамизнинг маркази-ю, қутлуғ отаси.
Унинг эли, хўжалиги, бисоти ортиқ,
Бу бойлигу, зеби-зийнат Масковдан тортиқ.
Обод бўлсин бу ўлка-ю, бу шаҳар дея,
Ҳусн берди, этди обод улуғ партия.
Тошкентимиз инқилобнинг ўчоғи эди,
Инқилобда Москванинг ўртоғи эди.
Ленин эди Тошсоветнинг илк депутати,
Сингган бизнинг Тошсоветга Ленин хизмати.
Хўп ажойиб тарихларга тўлиғ Тошсовет,
Халқ олдида хизматлари улуғ Тошсовет.
«Совет»имиз ташкил топган халқ вакилидан,
Шаҳримизнинг турли касбли илғор элидан.
Бошқаради хўжаликни «Тошсовет»имиз,
(Уни баъзан танқид қилиб, раҳмат ҳам деймиз).
Ҳар кўчада Тошсоветнинг ўткир кўзи бор,
Ҳар қурилиш тепасида ўзи сўзи бор.
Бу шаҳарнинг харитасин жилови унда,
Ўзгаради харитада минг чизиқ кунда.
Бир қарасанг эски-жулдур бир маҳалла йўқ,
Қад кўтарар янги бино, дарахтлар қуюқ.
Пайдо бўпти бир шаҳарча ҳаш-паш дегунча,
Яна бири тайёр бўлар бориб кўргунча.
Хўп ажойиб шаҳар бўпти бугун Чилонзор,
Дастлаб унга меҳмон бўлди бу йил илк баҳор.
Кенг кўчаю, ҳатто чекка, тор йўлларгача,
Бозор, гузар, майдон, ҳовли, боғ кўлларгача,
Кириб борар Тошсоветнинг мард лашкарлари, —
Бир қўлда ғишт, бир қўлда гул миришкорлари.
Илк баҳордан чумолидай тимискиланиб,
Йўл тузатиб, ариқ қазиб, гулга байланиб —
Юрадилар, йўлларида гуллар чамани,
Мафтун қилар гўзаллиги билан ҳаммани.
«Жин кўча»дан тортиб ҳовли, боққача асфальт,
Сув оққандай, нур ёққандай ҳамиша ялт-ялт.
Қуёш чиқар бу шаҳарни нурига буркаб,
Машиналар ювиб ўтар йўлга сув пуркаб.
Ҳамма ёқда дарахтларнинг соя-салқини,
Кеча-кундуз тинмас бунда одам оқими.
Ҳар бурчакда милиционер бўлар хизматда,
(Ўйлаб кўрсанг унинг иши ҳаммадан катта).
Одамларни фалокатдан, ўтдан сақлайди,
Тошсоветнинг қарорини ўтаб-ёқлайди.
Гугурт чўпи нима, уни ерга ташлатмас,
Адабини берар агар учраб қолса маст.
Шаҳримизнинг тартибини, ҳуснин қўриқлар,
Фармонида кўк ва қизил ёнар чироқлар...
Ариқларда шарақ-шарақ оқар зилол сув,
(Ҳа, бу юрган Тошсоветнинг мироблари-ку).
— Бугун қандай сув бермоқда водопровод?
Шаҳримизда қаер қолди яна нообод?
Кўчаларнинг тозалиги қанақа бугун?
Бозорларда бўлсин кўкат, мевалар тўкин!
Ошхоналар, ресторанлар аҳволи қандай?
Хўрандалар талабига бўлганмилар шай?..
Ҳаммасини кўриб борар бизнинг Тошсовет,
Янги-янги ишлар бошлар Совет кетма-кет...
— Йўловчининг йўл босишин осонлаштирсак,
Транспортнинг кирасини арзонлаштирсак.
Етарлими трамваю-такси, автобус?
Аҳоли, сиз айтинг! Яна борми ками-кўст?
Янги ишлар қаторига биздан илтимос,
Киритилсин яна бир иш тозаликка хос.
Совет чекка кўчаларга бир назар солсин,
Бу кўчалар тузатилсин, лой, чанг йўқолсин.
Янги уй-жой қуриш учун чиқарилган пул,
Мағор босиб, йил охири қайтмасин буткул.
Туя гўшти еб ухлаган иморатлар ҳам,
Туриб йўлга-кўкка қараб қўйишсин қадам.
Тор кўчалар кенгайсин-у, қайта қурилсин,
Ҳуснбузар деволу, уй четга сурилсин.
Гулу, дарахт шаҳримизга безак ва либос,
Бу безаклар, бу либослар ҳали жуда оз.
Шаҳримизда Тошсоветга ҳали кўпдир иш,
Янги-янги режаларга қўймоқ керак ғишт.

* * *

Тошкент Шарқда юлдуз эди, энди у Қуёш,
Улуғ пойтахт Москвага абадий йўлдош.
Қуёш экан, йўлдош экан, оқлансин бу от,
Қуёш бўлиб порласин-у, бўлсин у обод.
Етти йиллик режаси бор Тошкентимизнинг,
Кутиб олдик бу режани биз ҳаммамиз тенг.
Демак яна янги ишлар бошлар Тошсовет,
Яна ўйлаб, яна бошни қашлар Тошсовет.

Шаҳар Совети ҳисоб бермоқда

Яқинда меҳнаткашлар депутатлари Олмалиқ шаҳар Советининг сессияси бўлиб ўтди. Сессияда депутатлар шаҳар ижроия комитетининг фаолиятини муҳокама қилдилар. Шаҳар ижроия комитети иши юзасидан ҳисоб берган ўртоқ Цветкова ва музокарада сўзга чиққан депутатлар ижроия комитетининг ишидаги ютуқ ва камчиликларни рўй-рост ўртага ташладилар.

Ўтган йили шаҳар саноат корхоналари ва маданий-маиший муассасалар ўз ишларини бирмунча яхшиладилар. Саноат корхоналарида оғир ишлаб чиқариш процесслари механизациялаштирилди, айрим цехлар реконструкция қилинди, янги маҳсулотлар ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Шаҳар коммунал хўжалик корхоналари хўжалик ҳисобига ишлаб, планларини дуруст бажармоқдалар.

Шаҳарда янгидан «Горгаз», «Горочистка» конторалари ташкил этилди, янги сартарошхона очилди, шаҳар коммунал хўжалиги ҳузурида майдони 10 минг квадрат метр уй-жой қурилишини ўз ичига олган уй бошқармаси ташкил этилди.

Бироқ, шаҳар ижроия комитетининг ишида ва унинг ишлаб чиқаришга раҳбарлик қилишида жиддий камчиликлар ҳам бор. Ғишт заводи ва темир-бетон буюмлари заводининг раҳбарлари ишлаб чиқарилаётган бинокорлик материалларининг сифатига эътибор бермаётирлар. Озиқ-овқат корхоналарида ҳам шундай аҳволни кўрамиз. Гўшт комбинатида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар тури кам ва сифати талабга жавоб бермайди.

Шаҳар ижроия комитети шаҳарда кенг миқёсда олиб борилаётган якка қурилишларга етарли эътибор бермаётир. Ваҳоланки, якка тартибда планли уй қурувчиларнинг ташаббусларини қўллаб-қувватлаш ва уларга бинокорлик материаллари билан ёрдам бериши лозим эди.

Аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатиш ҳам, айниқса шаҳар атрофидаги маҳаллаларда яхши йўлга қўйилмаган. Оҳангарон посёлкаси ҳалига қадар сув билан таъминланмади, кўчалар яхши ёритилмайди. Шаҳар ҳаммоми эса аҳолининг кун сайин ўсиб бораётган талабини қондиролмайди.

Депутатлар шаҳар автотранспорти ишига, соғлиқни сақлаш, маориф бўлимларининг фаолиятига катта эътибор бердилар. Уларнинг ишларидаги камчиликларни танқид қилдилар.

Сессия шаҳар Советининг 1960 йил режаларини маъқуллаб қарор қабул қилди.

А. ПАВЛЕНКО.

Янги китоблар

Узбекистон ССР Давлат нашриёти қуйидаги китобларни нашр этди:

«Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг навбатдан ташқари XXI съезди». (1959 йил 27 январь — 5 февраль, стенографик ҳисобот), I том. 649 бет, тиражи 5.000, баҳоси 12 сўм.

ТУЙҒУН: **«Шеърлар, пьесалар, очерклар».** 104 бет, тиражи 10.000, баҳоси 11 сўм.

Н. САФАРОВ. — **«Турсуной»** (Етти йиллик қаҳрамонлари сериясидан очерк). 50 бет, тиражи 15.000, баҳоси 60 тийин.

«ВЬЕТНАМ ҲИКОЯЛАРИ». 200 бет, тиражи 15.000, баҳоси 7 сўм.

Носир РИХСИЕВ. — **«Новатор механизатор».** Социалистик Меҳнат Қаҳрамони В. Тюпко ҳақида. 20 бет, тиражи 5.000, баҳоси 20 тийин.

В. ИСРАЭЛЯН. — **«Қаҳрамонона 133 кун».** 1919 йилги Венгрия совет республикаси. 39 бет, тиражи 5.000, баҳоси 55 тийин.

С .И. ЯГУДИНА — **«Резавор мевалар»,** 58 бет, тиражи 3.000, баҳоси 1 сўм.

Тажриба кўрсатдики...

Биз 1-бўлимнинг коммунист ўртоқ Икром Ёров бошчилик қилаётган комплекс механизациялаштирилган бригада даласида мўл ҳосилга пухта замин ҳозирланаётганлигини кўрдик.

— Тажриба шуни кўрсатдики, — дейди ўртоқ Ёров, — комплекс механизация ҳосилдорликни ошириш ва пахтанинг таннархини камайтиришда муҳим омил экан. 1958 йилда механизацияга менсимасдан қараганимиз туфайли ҳар гектар ердан атиги 12 центнердан ҳосил олган эдик. Ўтган йили асосий ишларни машина гарданига юкладик. Натижада 140 гектар ернинг ҳар гектаридан пландаги 18 ўрнига 24,5 центнердан пахта ҳосили олдик.

Бригада аъзолари бу йил янги ютуқларни қўлга киритишга ҳаракат қилмоқдалар. Ер вақтида шудгор қилиб қўйилган. Яхоб бериш, ариқ-зовурлар тозалаш, маҳаллий ўғит тўплаш кучайтириб юборилди. Ҳозиргача 1200 тоннадан ортиқ ўғит далага ташиб чиқарилди.

Бригадада ҳар бир кишига 12 гектардан ер тўғри келади. Ишчилар механизациядан унумли фойдаланиб, чигитни асосий майдонларга квадрат-уялаб экиш, ғўзани икки томонлама парвариш қилиш орқали, мўл ҳосил етиштириш ниятида дала ишларини тезлаштирмоқдалар. Бу ҳосилнинг 80 проценти машинада териб олинади.

— Менинг ўзим ҳам бу йил машинада кам деганда 200 тонна пахта тераман, — дейди бригадир.

Х. САГИЗОВ,
4-«Боёвут» совхози.

Боғлар яхши парвариш қилинсин

Қуйи Чирчиқ районидаги Ўзбекистон ССР 5 йиллиги» совхозида ҳозир 50 гектар мевазор, 45 гектар узумзор бор. Бу боғдан совхоз ҳар йили яхши даромад олаётир.

Совхоз коллективи яна 35 гектар мевазор, 5 гектар узумзор боғ қилишга киришди. Бундан ташқари турли мева ва узум кўчатлари тайёрлаш учун 1,32 гектар ерда кўчатзор ташкил этилди.

Бу шубҳасиз яхши. Лекин эски боғларни парвариш қилиш, боғдаги мева дарахтларини сақлаб қолиш, суғориш, ўз вақтида минерал ва маҳаллий ўғитлар билан таъминлаш ишларига етарли эътибор берилмаётир. Боғбонлар транспорт билан таъминланмайди. Бу ишлар кўп вақт агрономларга ташлаб қўйилади.

Совхоз маъмурияти ҳозир боғдорчиликни ривожлантиришни, махсус боғдорчилик бўлими ташкил қилишни мўлжалламоқда. Шундай экан, энди совхоз маъмурияти боғларни вақтида парвариш қилишга ҳам алоҳида эътибор бериши керак.

Ш. ҲОШИМОВ,
агроном.

БОСИЛМАГАН ХАБАРЛАР ИЗИДАН

«Индамасак бўладими?»

Қуйи Чирчиқ районидаги «Гулистон» номли 10-мактаб ўқувчиларининг ота-оналари редакцияга хат ёзиб мактаб директори ўртоқ Шаменовнинг мактабда таълим-тарбия ишларига яхши раҳбарлик қилмаслиги, ҳатто ўзи олиб бораётган география дарсини қониқарсиз ўтаётгани, ўртоқ Шаменов меҳнат таълими дарсини ўтмайтуриб, синф журналига «мактаб участкасида ишлаш» деб ёзиб нотўғри ҳақ олаётганидан шикоят қилган эдилар.

Район халқ маориф бўлими мудири ўртоқ Н. А. Ханнинг редакцияга юборган жавобига кўра хат юзасидан текшириш ўтказилган ва унда кўрсатилган камчиликлар тасдиқланган. Мактаб директори ўртоқ Шаменовга ҳамда илмий бўлим мудири ўртоқ Сафаровга қаттиқ маъмурий чора кўрилган.

Район маориф бўлими «Гулистон» мактабида таълим-тарбия ишларини яхшилаш юзасидан амалий тадбирлар белгилаган.

КЎП ТИРАЖЛИ ГАЗЕТАЛАР ТАЖРИБАСИДАН

МАШИНАСОЗЛАРНИНГ ЖАНГОВАР МИНБАРИ

Тўсатдан редакциянинг телефони жиринглаб кетди. Кимдир ёрдам беришни сўраб гапирарди.

— Нима гап ўзи? — қизиқиб сўради редакция ходими.

— Бизнинг цехимизда, — деб сўзларди номаълум киши, — графикни бажариш хавф остида қолаяпти. Бунга кимлар айбдор эканлигини аниқлаш қийин. Диспетчерлар ўзларини оқлаб, айбни 14-цехга қўйишяпти. У ердагилар эса бошқаларга тўнкашмоқда...

Редакция бу иш юзасидан текшириш ўтказди. Орадан икки кун ўтгач газетада машинасозлар очиқ хатни ўқишди. Хат бош технолог Константопуло, бош механик Чернявский, бош металлург Зубович ва директор ёрдамчиси Исаковлар номига ёзилган эди. Рейд қатнашчилари эски станокларни ремонт қилишга аҳамият берилмаётгани, 14-цехда кадрларни танлаш ўз ҳолига ташлаб қўйилганлигини кўрсатувчи анча фактларни аниқладилар.

Материал газетхонларда катта таассурот қолдирди. Мақола бракка йўл қўйган, станокларни сифатсиз ремонт қилганларнинг кўзини очиб қўйди. Маъмуриятнинг материал юзасидан зарур чора кўриши натижасида йиғув цехида йўл қўйилган камчиликлар тезда тугатилди. Ишлар юришиб кетди. Ойлик план муддатидан олдин бажарилди.

«Ворошиловец» газетасининг фаолиятидаги бу иш ягона эмас.

Завод газетаси асосан ишчи-хизматчилар, инженер-техниклар кучи билан тайёрланади.

Яқинда газетанинг бир мингинчи сони босмадан чиқди. Газета ўтган 30 йил давомида машинасозларнинг энг яқин дўсти ва маслаҳатгўйи бўлиб келди.

Газетанинг биринчи редактори, ҳозирги вақтда темирчилик-пресс цехининг бошлиғи Павел Иванович Беспамятнов кўпгина воқеаларни эслайди. Бундан 30 йил аввал, «Главхлопком» устахонасида ишчилар «Металл ва пахта» газетасининг биринчи сонини мароқ билан ўқишган эди. Партия ва ҳукумат шу устахона базасида қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводини қуриш ҳақида қарор қабул қилдилар. Газета Шарқда биринчи марта қурилаётган машинасозлик заводи қурилишини тезлаштиришда партия ташкилотининг ҳақиқий ёрдамчиси бўлди.

Мана, газетанинг эски саргайиб кетган сонлари.

Подшивкани кекса ишчи Тожи Нурмуҳамедов варақлар экан:

— Буни қаранг. — дейди у, — дастлабки йилларда килган ишларимизни эсласак энди анча қизиқ туюлади. От культиваторларини, пахтани қўлда тозалаш деталларини тайёрлаганимизни эсласам кулгим қистайди. Ўша машиналар ҳам етишмас эди. Уларнинг кўпини чет элдан сотиб олишга тўғри келарди. Мана энди от культиваторлари ўрнига пахта териш машиналари, мукаммал тракторлар ишлаб чиқараяпмиз. Одамларимизнинг ўсиб кетганини айтмайсизми?

— Тўхта, тўхта Тожи! — хитоб қилди газетани варақлаб Беспамятнов.— Мана, Султонов ёзган хабарни қара. Ҳа, ўша киши бизда слесарь бўлиб ишлаган эди. Айтгандек у ҳозир қаерда?

— Уни яхши биламан. Тўхтамурод Султонов ишлаб, ўқиб кўп нарсани ўрганди. Ҳозир у Тошкент Халқ хўжалиги кенгаши раисининг ўринбосари бўлиб ишлаяпти.

Владимир Баканов биринчи марта оддий ишчи бўлиб ишга кирган кезидаёқ газетамизга ўз хабарини келтирган эди. Энди у илғор мастер даражасига кўтарилди, ўрта техника маълумотига эга бўлди. «Ворошиловец»нинг мухбирлари орасида токарь Иван Чилин, фрезерчи Абдусаттор Муҳамедов, технолог Михаил Егоров, мастер Иван Сухов сингари активлар бор. Активларимизнинг жуда кўпчилиги ўрта ёки олий техника маълумотига эга.

Завод газетасининг ишчи-мухбирлари техника прогресси учун кураш, ишлаб чиқариш топшириқларини муддатидан олдин бажариш вазифаларига ҳамиша зўр эътибор бермоқдалар.

Г. ДЕМИДОВ,
«Ворошиловец» газетасининг редактори.

Мухбирлар навбатдаги рейдга тайёрланмоқдалар. Суратда: (чапдан ўнгга) фрезерчи А. Муҳамедов, мастер М. Юсупов ўртоқлар редакциядан топшириқ олмоқдалар.

И. Кокорев фотоси.

Бекобод районида

ПОЛИКЛИНИКА ҲАР КУНИ ИШЛАЙДИ

Бекобод шаҳар соғлиқни сақлаш бўлими КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг аҳолига медицина хизмати кўрсатишни янада яхшилаш чоралари тўғрисидаги қарорига жавобан шаҳар поликлиникасида дам олиш кунлари ҳам хизмат кўрсатишни йўлга қўйди. Поликлиниканинг терапия, хирургия, гинекология, процедура ва бошқа кабинетлари ҳозир ҳар куни ишламоқда.

Бундан ташқари, металлурглар ва энергетиклар шаҳарчаларидаги дорихоналарда кечаси ҳам ишлайдиган навбатчилар белгиланди.

СОВХОЗ АГИТАТОРЛАРИ СЕМИНАРИ

КПСС Марказий Комитетининг «Ҳозирги замон шароитида партия пропагандасининг вазифалари тўғрисида»ги қарори район бошланғич партия ташкилотларида чуқур ўрганилмоқда, пропаганда ишининг таъсирли ва оммавий бўлиши учун қатор тадбирлар кўрилмоқда. Яқинда 1-«Далварзин» совхози партия комитети совхоз пропагандистлари ва агитаторларининг семинарини ўтказди. Семинарга 125 дан ортиқ агитатор, пропагандист ва совхоз активлари қатнашди. Улар «Ҳозирги замон шароитида партия пропагандасини турмуш билан, коммунизм қурилиши практикаси билан боғлаб олиб бориш тўғрисида», «Чигит экишга пухта тайёргарлик кўришда совхоз агитаторлари ва механизаторларининг вазифаси ҳақида»ги докладларни тингладилар.

МОДАЛАР АТЕЛЬЕСИ

Шаҳарнинг «Октябрь» кўчасида янги модалар ательеси очилди. Ателье 12 та тикув машинаси ва бошқа керакли жиҳозлар билан таъминланди. Бу маиший корхонага шаҳар аҳолисидан кўплаб заказлар туша бошлади.

М. МИРСОАТОВ.

Тошкент янгиликлари

Янги хил ўғит

Республика фанлар академияси ботаника институтининг микробиология бўлими пахта далаларида бактериал ўғитларни қўлланиш юзасидан катта тадқиқот ишлари олиб бормоқда. Илмий ходим О. Петрушенко азотобактернинг янги хилини топди. Азотобактер бошқа микроорганизмлар билан аралаштирилганда ўсимликнинг илдиз орқали озиқланишини анча яхшилайди. «Оққўрғон» совхозида ва Тошкент областининг бир қатор колхозларида олиб борилган тажрибалар шуни кўрсатдики, бу янги хил ўғит пахта ҳосилини гектар бошига қўшимча равишда 3 центнерга оширар экан.

Азотобактер гўнг ва фосфат билан аралаштирилганда айниқса яхши натижа беради. Бунда пахта ҳосили гектар бошига 5—6 центнер кўпаяди.

Ўқитувчи яратган автомат станок

Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институтининг ўқитувчилари студентларга таълим бериш билан бирга, халқ хўжалиги аҳамиятига эга бўлган проблемалар устида илмий тадқиқот ишлари ҳам олиб борадилар. Институт металшунослик кафедрасининг мудири, техника фанлари кандидати доцент А. С. Сушченко оддий токарлик станоги асосида пайвандловчи автомат станокни кашф этди. Бу автомат ишлаб чиқаришга жорий этилса, меҳнат унумдорлигини бир неча баравар оширади ва пайвандлаш сифатини яхшилайди.

Тошкентдаги экскаватор заводи янги автомат станокдан яқинда бир партиясини тайёрлаб, республикамиздаги катта қурилиш объектларига юборади.

Композиторнинг янги асари

Ўзбекистоннинг музика маданияти янги жанрларда яратилаётган хилма-хил асарлар билан бойимоқда. Жумладан тошкентлик композитор Георгий Мушель янги асар — скрипка учун концерт ёзди. Бу асар музика жамоатчилиги орасида зўр қизиқиш туғдирди.

Композиторнинг мазкур асари скрипка концерти жанридаги биринчи ижодий маҳсулотидир. Традицион формада ёзилган, уч қисмдан иборат асарда композитор ўзбек халқ куйларидан кенг фойдаланган.

50 та янги магазин очилади

Пойтахтимизда озиқ-овқат ва саноат моллари магазинларининг тармоғи йилдан-йилга кенгаймоқда. Шаҳар савдо бошқармаси аҳоли эҳтиёжларини янада яхшироқ қондириш мақсадида 1960 йилда яна 50 та озиқ-овқат ва саноат моллари магазини очишга қарор қилди. Бундан ташқари кўп қаватли уй-жой биноларининг пастки қаватида 4 та катта магазин очиш планлаштирилган. 30 дан ортиқ магазин эса қайта реконструкция қилиниб, ишга туширилади. 8 та озиқ-овқат магазини ўзига-ўзи хизмат қилиш савдо тармоғига айлантирилади.

Шаҳардаги йирик завод ва фабрикаларнинг ёнида озиқ-овқат ярим фабрикатлари билан савдо қиладиган магазинлар очилади. Бунинг учун шаҳар савдо бўлими 20 та йиғма уйлар сотиб олди.

ҲИММАТЛИ АЁЛЛАР

Тошкентдаги 45-автобазанинг бир группа хотин-қизлари яхши ташаббус бошладилар. Улар алоҳида бригадага бирлашиб, эски бортли машиналарда ишлаб, юк ташиш йиллик планини 130 процентга етказиб бажариш, пландаги нормадан ташқари 12 процент миқдорда ёнилғини тежаш, резиналар хизматини 10 минг километрга ошириш мажбуриятини олдилар. Тажрибали шофер Татьяна Федоровна Шестакова бошчилик қилаётган бу бригадада Ф. Овчинникова, Г. Хайриева, М. Сараева каби меҳнатсевар, ҳимматли аёллар бор.

Бу ватанпарвар хотин-қизлар ўз устларига олган социалистик мажбуриятни муваффақиятли бажариш учун астойдил курашиб, шу кунларда бинокорлик материаллари ташишда белгиланган нормани 130 процентдан ошириб адо этмоқдалар. Машиналарнинг бекор туришини кескин равишда камайтириш, кўп миқдорда ёнилғи тежаш имконини бермоқда. Фидокор аёллар коммунистик меҳнат коллективи номини олишга аҳд қилганлар.

Суратда: (биринчи қаторда чапдан) Т. Шестакова, М. Сараева, (иккинчи қаторда чапдан) Ф. Овчинникова ва Г. Хайриева ўртоқлар.

А. Абалян фотоси.

Дружиначилар йиғилиши

Олмалиқдаги Маяковский номли клубда кўнгилли халқ дружинаси аъзоларининг умум шаҳар йиғилиши бўлиб ўтди. Шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари Р. Шокиров шаҳарда жамоат тартибини бузувчиларга қарши кураш юзасидан дружиначиларнинг вазифалари ҳақида доклад қилди. Йиғилишда сўзга чиққан ўртоқлар ишдаги баъзи камчиликларни кўрсатиш билан бирга, халқ милицияси ишини янада яхшилаш тўғрисида конкрет таклифлар киритдилар.

Шундан сўнг кўнгилли халқ дружинаси шаҳар штаби сайланди ва Олмалиқ меҳнаткашларига қарата мурожаат қабул қилинди.

Э. МЕЛИКСЕТОВ.

ЧИРЧИҚ ГАЗЛАШТИРИЛМОҚДА

Кейинги вақтларда Чирчиқ шаҳридаги уй-жой биноларини газ билан таъминлаш ишига алоҳида аҳамият берилаётир.

Шаҳар коммунал хўжалиги, корхоналардаги уй-жой коммунал бўлимлари яқин муддат ичида барча турар-жой кварталларини газ билан таъминлаш тадбирларини кўрмоқдалар. Кўплаб газ трубалари ва газ тақсимловчи цистерналар ётқизилмоқда. Ҳа демай чирчиқликлар Бухоро газини қабул қилиб оладилар.

ИЖОДИЙ МЕҲНАТ КИШИЛАРИ

Темирйўлчи олим

Техника фанлари кандидати Михаил Давидович Гордонни Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институтида ҳамма ҳурмат қилади. У темир йўл системасида 40 йил хизмат қилган, кўпни кўрган, катта ҳаёт йўлини босиб ўтган, ўз касбини пухта эгаллаган моҳир мутахассислардан биридир. Темир йўлга у оддий бир ишчи бўлиб келган эди. Оз муддат ичида сигналистлик касбини эгаллаб олди, кейинчалик эса малакасини ошириб, билимини бойитиб борди. У темир йўл мактабини, Москвадаги темир йўл транспорти инженерлари институтини битирди.

Гордон темир йўлга доир 30 дан ортиқ илмий асар ёзиб, бир қатор янгиликлар яратган олим ҳамдир.

Михаил Давидович 20 йилдан бери Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институтида ишлаб келмоқда. У темир йўлда юк ташишни ташкил қилиш кафедрасига бошчилик қилади. Гордон педагогик фаолияти даврида кўплаб темир йўлчи мутахассисларни етиштиришдек олижаноб ишга ўз ҳиссасини қўшиб келаётир. Унинг юзлаб шогирдлари Ўзбекистонда ва СССРнинг улкан темир йўл бўлимларида ўз вазифаларини шараф билан бажараётирлар. Институт ўқитувчиларидан техника фанлари кандидатлари М. Хўжаев, С. Жумабоев, У. Тўлаганов, И. Иброҳимов, Ховос темир йўл бўлими бошлиғи Маҳкамов, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси иқтисод бўлимининг мудири С. Хўжаев ва бошқалар шулар жумласидандир.

Михаил Давидович 60 ёшга кирди. Лекин у ҳали тетик ва бардам. У, ўз малакаси, билимини ёшларга ўргатаётир, айни вақтда илмий ишлар билан ҳам шуғулланмоқда. Ҳозир ўртоқ Гордон ўз кафедрасининг илмий ходимлари билан биргаликда саноат корхоналаридаги «Темир йўл шохобчалари ишини рационал тарзда ташкил этиш», «Вагонларнинг ўлчаш асбоблари» каби темаларда тадқиқотлар олиб бормоқда. Олим ва педагог кўп йиллик самарали меҳнатлари учун СССР орден ва медаллари ҳамда СССР Йўллар министрлигининг Фахрий значоклари билан мукофотланган.

А. САИДЖОНОВ.

СИРТДАН ЎҚИШ МУВАФФАҚИЯТЛИ УТМОҚДА

Тошкент Қишлоқ хўжалик институтида сиртқи бўлимни қўшиб ҳисоблаганда 4500 га яқин студент ўқийди. Институтнинг ҳар иккала бўлимида қишки имтиҳон муваффақиятли якунланди.

Экономика факультетининг сиртқи бўлим студентлари қишлоқ хўжалик маҳсулотлари технологияси фанидан имтиҳон топширдилар. Колхоз ва совхозларда фидокорона меҳнат қилиб қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ҳосилдорлигини ошириш, комплекс механизацияни кенг жорий қилиш соҳасида тинимсиз иш олиб бораётган мутахассислар ўқитувчиларнинг саволларига кенг, атрофлича жавоб бердилар.

А. РАҲМОНОВ.

Телевизор экранида

12 МАРТДА

19.00. Ўқувчилар учун рус тилида «Юлдузча» телевизион журнали.

19.20. Қишлоқ хўжалик фильмлари фестивали-«Буюк орзу эгалари».

19.40. Сўнгги ахборот.

20.00 Ўзбек тилида «Ленин номи билан» деган телевизион очерк.

20.20 Телетамошабинларнинг талабларига мувофиқ концерт.

21.00. Киноповесть—«Севгининг қадрига етиш керак» фильмдан кейин реклама ва эълонлар.

САВОЛЛАРГА ЖАВОБ

ТАҚДИР ВА ҚИСМАТ БОРМИ?

Газетхонлардан Т. Рўзибоев, (Гулистон), Э. Абдуазимов (Бекобод) ўртоқлар редакциямизга хат ёзиб, тақдир ва қисмат борми деб сўраганлар. Биз қуйида шу ўртоқларнинг саволларига жавоб берамиз.

Мамлакатимизда Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабаси, социализм қурилиши ва Коммунистик партиямиз олиб борган кенг миқёсдаги агитация, пропаганда, таълим-тарбия ишлари туфайли совет халқининг асосий кўпчилиги диннинг заҳарли таъсиридан абадий халос бўлди.

Бироқ, афсуски, ҳали халқимиз орасида динга эътиқод қиладиган, диний маросимларни ўтайдиган, баъзи диний урф-одат, ирим-сирим ва хурофотларга ишонадиган кишилар бор. Буларнинг кўпи совет даврида туғилган, диний таълимотни махсус равишда пухта ўзлаштирмаган бўлса ҳам, кексаларга тақлид қилган, анъана кучларига кўр-кўрона ишонган ҳолда динга эътиқод қилади. Шунинг учун мамлакатимизда диннинг, жумладан ислом динининг бир неча хил маросимлари — рўза тутиш, номоз ўқиш, қурбонлик қилиш, худойи, мавлут ўқитиш, ифторликлар ўтказиш, айрим хурофотларга, чунончи фол очириш, кинна, дам солдириш, «муқаддас» жойларга, тақдирга ишониш ва ҳоказолар ҳалигача давом этмоқда.

Диний таассубнинг кенг тарқалган турларидан бири — бошқа динларда бўлгани каби исломда ҳам, тақдирга, қисматга, пешонада ёзилганига ишонишдир. Бошқа маросимлар ва хурофот турлари каби бу ишонч ҳам бутунлай асоссиз ва ғоят зарарлидир.

Ислом таълимотига биноан оллоҳ табиатда юз берадиган ҳамма воқеаларни бошқариб турар эмиш. Масалан, қуръонда айтилишича, оллоҳнинг амри бўлмаса, дарахтдан битта ҳам барг тушмас эмиш, худо истаса жойида қимирламай туради деб ўйланган тоғлар булутларга ўхшаб ҳавода учиб юрар эмиш.

Бу гапларнинг ўтакетган беъманилиги, ақлга сиғмаслиги ўз-ўзидан равшан. Илм-фан, практика инсониятнинг бирнеча юз минг йиллар давом этган кузатиши табиат ва жамиятдаги ҳамма воқеа ўз ичидаги ички зиддиятлар кураши натижасида ҳаракатланиб туришини, ҳеч қандай ташқи, илоҳий кучга муҳтож эмаслигини аллақачон исботлаган.

Ислом динида одамнинг тақдири, қисмати, толеи пешонасига ёзилгани ҳақидаги ақидалар айниқса кенг тарқалган. Бу ақидаларга биноан бутун одамизоднинг, ҳар бир шахснинг ҳаёт-мамотини, икки дунёдаги кўргиликларини худо аввал бошданоқ белгилаб қўйган.

Диннинг сохта даъвосига кўра кишининг туғилишидан тортиб то ўлгунча бошидан кечирадиган шодлиги ва ташвиши, бахти ва бахтсизлиги, касали ва соғлиги, фарзанд кўриш-кўрмаслиги, ризқи-рўзи, хусусияти, хуллас бутун тақдири пешонага ёзилган эмиш. Бундан сира қочиб қутилиб бўлмас, уни ўзгартириб бўлмас эмиш.

Ислом дини Ўрта Осиёга тарқалгандан буён ўтган 1300 йил давомида унинг мана шу беъмани зарарли ақидалари онгсиз кишилар миясига қуйиб келинган. Шунинг учун одамлар бу сохта фикрга ишониб, бирор қийинчилик юз берса, «пешонага ёзилган экан-да», «тақдирдан қочиб қутилиб бўлмайди», «тақдирга тан бер», «бахт юлдузи сўнган», «омад кетди», «пешонаси шўр экан» каби асоссиз гапларни айтиб юрганлар.

Кишиларда бу таассубнинг борлигидан фойдаланиб, айрим ҳийлагар, текинхўр шахслар фол очиш, қуръа ташлаш, юлдузларга қараб ром очиш, турли найранглар билан бахт синаш, сеҳр қилиш каби хурофий одатларни ўйлаб чиққанлар. Шу йўллар билан авом халқни лақиллатган ва талаганлар. Бундай шахслар капиталистик ва қарам мамлакатларда ҳали ҳам бор.

Бизнинг мамлакатимизда энди профессионал қуръачилар, ромчи, кинначи, фолбин ва бошқа сеҳргарлар йўқолиб кетди. Лекин ҳали ҳам айрим шахслар яширинча шундай ярамас ишлар билан шуғулланадилар ва баъзи лақмаларни алдаб, кун кўрадилар.

Марксизм-ленинизм таълимоти илм-фан берган далилларга, тарихий фактларга ва ҳаётий тажрибага суяниб, соғлом ақлга асосланиб, диний маънода тушуниладиган ҳар қандай тақдирга, қисматга ишонишни рад этади ва улоқтириб ташлайди. Фан ва практика табиат, жамият ва тафаккур объектив қонуният билан ривожланади, у ҳеч қандай илоҳий кучга муҳтож эмас, ҳамма буюм ва ҳодисанинг, киши ҳаётининг, фаолиятининг табиий сабаби бор, буларга тақдирнинг ҳеч қандай алоқаси йўқ деб таълим беради.

Инсоннинг илми, ақли, практикаси, табиат ва жамиятнинг қонунларини, сирларини билишга, кўпгина ҳодисаларни олдиндан кўришга, уларни ўз манфаатига мувофиқлаштириб йўлга солишга қодирдир.

Қуёш тутилиши, ойнинг куйиши фурсатларининг олдиндан айтиб қўйилиши, ер сунъий йўлдошлари, космик ракеталарнинг учирилиши, марксизм-ленинизм таълимотларидаги илмий башоратлар буларнинг ёрқин далилидир.

Илм-фан, марксизм-ленинизм таълимоти, практика ҳаётда баъзан юз берадиган тасодифиятларни инкор этмайди, рад қилмайди, илоҳийлаштирмайди, улар олдида ваҳимага, саросимага тушмайди, балки уларнинг табиий сабабларини, илдизини излайди; ёмон оқибатларга олиб келиши мумкин бўлган тасодифларга қарши тегишли тадбирлар кўради, қулай тасодифларнинг кенг миқёсда юз бериши учун шароит туғдиради.

Одам, айниқса онгли киши ирodaсиз, пассив, эрксиз, фаолиятсиз мавжудот эмас. У, ўзи яшаётган жамият доирасида, шароит, ўрин ва замонда табиий, ижтимоий, ҳуқуқий қонунлар миқёсида эркли ва иродалидир. Одам қанчалик билимли, онгли бўлса, у яшаётган жамият тинчлик, дўстлик, ҳамкорлик, ижтимоий мулкчиликка асосланган бўлса унинг иродаси шунча мустаҳкам бўлади.

Одамизод диний маънодаги тақдирнинг ўйинчоғи, пешонага ёзилганнинг қўғирчоғи эмас, табиат ва жамият тараққиёти қонунларининг ожиз қули ҳам эмас. Одамлар табиат ва жамият тараққиётининг қонунларини қанчалик яхши билсалар, уларни инсон манфаатига қанчалик кўп бўйсундирсалар тасодифий, кутилмаган фалокатли ҳодисалардан амин бўладилар.

Бу фикрнинг далили учун бахтиёр ўзбек халқининг тарихий тақдирини мисол қилиб кўрсатиш мумкин. Октябрь қуёшининг нур сочиши, социализм муҳташам биносининг барпо этилиши туфайли ўз тақдирини ўз қўлига олган ўзбек халқининг аламситамли ўтмишини, ҳозирги хушчақчақ ҳаётини, порлоқ келажагини ҳеч бўлмаса фикрда таққослаб кўрсак тақдир ҳақидаги диний тасаввурларнинг нақадар беъмани, реакцион ва зарарли эканини пайқаймиз.

А. ОРТИҚОВ,

философия фанлари кандидати, доцент.

ИНДОНЕЗИЯ ИНФОРМАЦИЯ МИНИСТРИНИНГ БАЁНОТИ

ЖАКАРТА, 10 март. (ТАСС). Антара агентлигининг хабар беришича, Индонезия информация министри Малади кеча Индонезия радиоси орқали нутқ сўзлаб, бундай деган: «9 мартда, соат 12 дан 20 минут ўтганда халқни ҳайратда қолдирадиган воқеа рўй берди. Шу куни Индонезия ҳарбий-ҳаво кучларининг самолёти Жакартада Мердека саройини ўққа тутди.

Бир қанча вақт ўтганидан кейин худди ана шу самолётнинг ўзи Богордаги саройга, кейинчалик эса Тжилингжинг денгиз курортига ҳужум қилганлиги тўғрисида хабар олинди.

Индонезия ҳарбий-денгиз кучларининг ҳаво машқлари ўтказилмоқда. Бу машқларда бир неча реактив самолёт қатнашмоқда. Самолётлардан бири ўз базасига қайтиб келмади. Афтидан, бу самолёт ҳавода ҳужум қилган ўша самолёт бўлса керак. Текшириш натижасида шу нарса аниқландики, бу самолётнинг учувчиси младший лейтенант бўлиб, унинг отаси қонунга хилоф равишда қурол, шу жумладан «Стэн» автомати ҳамда гранаталар сақлаганлиги учун бундан бир неча ҳафта муқаддам қамоққа олинган эди. Учувчи Мердека саройини, Богордаги саройни ва Тжилинтжингни ўч олиш учун ўққа тутганми ёки фақат тартибсизлик чиқариш учун шундай қилганми — бу нарса ҳали аниқ эмас».

Индонезия ҳарбий-ҳаво кучлари информация бўлимининг бугун хабар қилишича, Жакартадаги «Мердека» саройини кеча ўққа тутган учувчи қамоққа олинган ва яқинда ҳарбий трибунал уни суд қилади.

ПОЛЬ РОБСОННИНГ БАЁНОТИ

ЛОНДОН, 10 март. (ТАСС). «Дейли уоркер» газетаси тинчлик учун атоқли курашчи Поль Робсоннинг баёнотини босиб чиқарди. Поль Робсон ўзининг бу баёнотида Ғарбий Германияда бундесверни тиклаш ва Испанияда ҳамда бошқа мамлакатларда бундесверга ҳарбий базалар бериш планларини қатъиян қоралайди. «Бу планлар, дейди Поль Робсон, тинчлик иши учун катта хатар туғдиради, шунинг учун ҳам мен халқлар ўз ҳукуматларининг Ғарбий Германия милитаризмини тиклаш фикрини лоақал бир дақиқа бўлса ҳам хаёлга келтиришларига йўл қўйишлари мумкинлигини ақлга сиғмайдиган бир нарса деб ҳисоблайман».

Мен америкалик бўлганим учун ҳам, деб давом қилади Робсон, мамлакат манфаатлари тўғрисида лоақал оз-моз ғамхўрлик қилаётган ватандошларимдан бирор кишининг мамлакатнинг ташқи сиёсати Ғарбий Германияни қуроллантириш мақсадини ўз олдига қўяётган бир пайтда, жим тура олиши мумкинлигини тасаввур қилолмайман.

Яқиндагина мен, деди сўнгра Робсон, совет кишилари билан корхоналарда, фабрикаларда, клубларда ва кўчаларда учрашдим. Уларнинг ҳаммаси тинчлик тўғрисида гапиришди. Мен у ерда кўрганларимга асосланиб, Совет Иттифоқи батамом ва ёппасига қуролсизланиш тўғрисида музокаралар олиб боришга тайёр эканлигига астойдил ишонаман.

Бу тадбирни амалга ошириш, деди пировардида Поль Робсон, бизнинг дунёни жуда гўзал дунёга айлантирган бўлур эди! Бундай дунёда на муҳтожлик, на қўрқув бўлур эди; ҳамма эркаклар, хотин-қизлар ва болалар турмуш қувончидан баҳраманд бўлур эдилар; маданият ва санъат тағин ҳам кўпроқ равнақ топар эди. Биз ҳамма халқлар учун чинакам бахт-саодат таъминлаш соҳасида мусобақа қилишимиз лозим.

БОЛГАРИЯ ХАЛҚ МАЖЛИСИ СЕССИЯСИ ЁПИЛДИ

СОФИЯ, 10 март. (ТАСС). Болгария Халқ мажлисининг фавқулодда бешинчи сессияси кеча ўз ишини тамомлади.

Сессия СССР Олий Советининг дунёдаги барча давлатларнинг парламентларига ва ҳукуматларига қарата 15 январда чиқарган мурожаатини муҳокама қилиб, декларация қабул қилгандан кейин кун тартибидаги бошқа масалаларни қараб чиқди.

Сессия таможня ҳақида, ўрта мактабларнинг юқори синфларида ва олий ўқув юртларида ўқиш учун ҳақ тўлашни бекор қилиш тўғрисида ва бошқа масалалар юзасидан якдиллик билан қонун лойиҳалари қабул қилди.

ЯДРО ҚУРОЛИНИ БАТАМОМ ТАҚИҚЛАШ УЧУН

ЛОНДОН, 10 март. (ТАСС). Лондон графлигининг муниципал кенгаши резолюция қабул қилди. Кенгаш бу резолюцияда Англия ҳукуматининг «ядро қуролини батамом тақиқлаш тўғрисидаги халқаро битимга эришишга қаратилган изчил сиёсатни ўтказишини» талаб қилмоқда.

ТЕЛЕГРАФ ХАБАР ҚИЛАДИ

НЕРУНИНГ МАКТУБИ

Ҳиндистон бош министри Нерунинг Хитой Халқ Республикаси Давлат кенгаши бош министри Чжоу Энь-лайга 4 мартда юборган мактуби бугун бу ерда эълон қилинди. Бу мактубда Неру ҳар иккала мамлакат ўртасидаги мавжуд проблемаларни муҳокама қилмоқ ва шу проблемаларни тинч йўл билан ҳал қилиш воситаларини ўрганмоқ учун Деҳлига келиш тўғрисидаги таклифни Чжоу Энь-лай қабул қилганлигидан ўзининг мамнун бўлганлигини билдиради. Ҳиндистон бош министри Хитой Халқ Республикаси Давлат кенгашининг бош министрига, агар маъқул бўлса, 20 апрель кунларида Ҳиндистонга келишни таклиф қилади.

ЎҚИТУВЧИ ВА МАКТАБЛАР ЕТИШМАЙДИ

Маориф проблемаси ҳозирги Туркия учун энг муҳим проблемалардан бири бўлиб қолмоқда. Мамлакатда ўқитувчилар ва мактаблар етишмайди. Матбуотнинг хабар беришича, Туркияга 20 минг ўқитувчи ва 16 мингдан кўпроқ мактаб талаб қилинади. Аҳолининг 70 процентидан кўпроқ қисми хат-саводсиздир, деб ёзади «Ватан» газетаси.

15 МИНГ КИШИ БОШ ПАНАСИЗ ҚОЛДИ

Бразилиянинг шарқий штатларида деярли бутун ҳафта давомида кучли ёмғир ёғди. Бразилия газеталарининг хабар беришича, сув тошқини натижасида камида 20 киши ҳалок бўлган, кўп киши бедарак йўқолган, минглаб кишилар бошпанасиз қолган. Ёлғиз Баия штатининг ўзидагина 15 минг киши бошпанасиз қолган.

Редактор: З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 12/III да **Риголетто,** 13/III да **Шопениана** ва **балетлардан парчалар.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА— 12/III да **Йўлчи юлдуз,** 13/III да кундуз **Макр ва муҳаббат,** кечқурун **Алишер Навоий.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 12/III да **Равшан ва Зулхумор,** 13/III да кундуз ва кечқурун **Раис уйланармиш.**

Хўрланганлар (1-серия) — «ВАТАН» (кундуз ва кечқурун).

Бир кўришда берилган кўнгил — НАВОИЙ номли, «ИСКРА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Уй туфлиси кийган қаҳрамон— «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Князь қизи Мери (эрталаб соат 9 ярим ва кеч 10 да), **Севги учрашуви** (кундуз 11 ярим, 2 ярим, кеч 5 ярим ва 8 ярим), **Қора денгиз сари** (кундуз 12 ярим, 3 ярим, кеч 6 ярим ва 9 яримда)— «СПУТНИК».

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

Нина ва Александр Капитоновлар раҳбарлигида

„Чангалзордаги ҳодиса“

НОМЛИ АТТРАКЦИОН ВА ЯНГИ ПРОГРАММАДА ТАМОШАЛАР

Якшанба куни 3 марта тамоша кўрсатилади (кундуз соат 1, 4 ва кеч 8 да).

Кисловодск кўчаси, 8-линия, 4-уйда турувчи Зиёд Аҳмедовнинг 1-Кисловодск проезди, 10-уйда турувчи Сонба Маликовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Киров район, 3-участка халқ судида кўрилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140. Пропаганда бўлими — 34808, 136. Совет қурилиши бўлими — 136. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040 135. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040.135. Саноат ва транспорт бўлими маданият бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156 Маҳаллий ахборот бўлими — 29040, 50. Секретариат — 34808. 115. Эълонлар бўлими — 28142.

Р. 02593. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. А-1550.